

Imel, delavec in obrtnik
si bode narode vedal!

Imate vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30—
za pol leta „15—
za inozemstvo
za celo leto Din 30—
loščerji po tarifi. — Pis-
mentim vprašanjem naj-
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirane
pisma se ne sprejemajo.

Kmetški list

Glasilo „Zveze slovenskega kmetškega ljudstva“.

Vsako užitaj vse sago
svojega dela in marljivosti!

Rokopis se ne vra-
tajo. — Plača in toži-
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici štev. 7. — Telefon
inter. št. 506. — Račun
pri pošti. Čekovnem sa-
vodu št. 11.308.

Belokrajina pozdravlja Radiča.

Sprejem.

Ko se je zvedelo, da priredi Hr-
vatska seljačka stranka v Jurjov-
skem Brodu pri Metliki dne 14.
marca javen shod, je zavlado med
vsem tamkajšnjim prebivalstvom
veliko navdušenje. Posebno je raz-
položenje še naraslo, ko se je sli-
šalo, da prideta na shod tudi g. mi-
nister Štefan Radič in tov. poslanec
Pucelj. Ves prejšnji teden so po
Belokrajini povpraševali, ali pač
prideta na shod imenovana vodite-
lja. Potrdilo o prihodu so naši so-
misljeniki prejeli še le v soboto 13.
t. m. zvečer. Vest se je nagloma
raznesla po okolici Metlike in v ne-
deljo zjutraj se je vse pripravljalo
na svečan sprejem.

G. Radič se je v spremstvu tov.
Pucelja, podpredsednika narodne
skupščine dr. Šibenika in drugih
odpeljal iz Beograda v soboto zve-
čer in dospel v Zagreb v nedeljo
zjutraj ter takoj nadaljeval potova-
nje v Karlovac, kjer ga je na ko-
lodvoru pozdravila večtisočglava
množica. Od tu do Metlike ga je na-
rod pozdravljal na vseh postajah.
Prihajali so z godbami in zastava-
mi. V Metliki je bil sprejem poseb-
no svečan. Na in pred kolodvorom
je bilo gotovo nad 3000 ljudi. Tu so
bile štiri godbe, trije tambur. zbo-
ri, 18 zastav in mnogo konjenikov.

Radiča je prvi pozdravil brat
Hlačar, predsednik krajevnega od-
bora Hrv. seljačke stranke iz Jurov-
skega Broda. Nato ga je pozdravil
domaćin tov. Bajuk. Sledil je po-
zdrav tov. Marinkota v imenu pred-
sedstva ZSKL, nato je metliška god-
ba zaigrala »Lepo našo domovino«.
Po Radičevem odzdravnem govoru
se je razvrstil sprevod v 20 minut
oddaljen Jurovski Brod, ki leži že
na hrvatski strani. V sprevodu je
korakala večtisočglava množica
kmetov in kmetice. Beležimo, da smo
v sprevodu videli tudi bivša poslan-
ca SLS gg. Stanovnika in Nemaniča,
ki sta kot kmeta pri zadnjih volitvah
morala poslanska mesta prepustiti
eselesarski gospodi.

Zborovanje.

Shod se je vršil pod milim ne-
bom. Udeležba se mirno sme ceni-
ti na 7000 poslušalcev. Slika je bila
posebno pestra vsled mnogih na-
rodnih noš. Da se je ves politični
svet zanimal za to zborovanje, do-
kazuje veliko število beogradskih,
zagrebških in ljubljanskih časopis-
nih poročevalcev. — Zborovanje je
otvoril tov. Petar Jovica kot pred-
sednik strankine okr. organizacije,
na kar je govoril burno pozdravljen

Štefan Radič.

Iz njegovega govora podajamo
radi pomanjkanja prostora samo
glavne misli. Rekel je med drugim:

Neki general je vprašal staro Li-
čanko, kako je kaj. »Zlo je,« odgo-
vori starka, »krivice so velike!«
»Kako to?« Starka je odgovorila:
»Car ni slab, ali cariči so slabi!« S
tem je mislila vse, ki vladajo, pa tu-
di ministre. To vam povem, ne za-
to, ker sem sam minister, nego za-
to, da boste vedeli, da tudi jaz ne
morem vsega urediti v enem dnevu.
Se-le štiri mesece sem minister
in razun tega sem našel vse v ne-
redu.

V Dalmaciji sem dal napraviti se-
znam vseh onih učiteljev, ki so
obenem tudi občinski komisarji.
Ali eno, ali drugo! Kjer je učitelj
komisar, ga bom odstranil! Učitelj
je izučen za šolo, on pa se podaja
na stranpot in ljudi muči, preganja
in batina. Tako je tudi z drugimi
uradi.

Le eno trdo mesto v postelji za-
dostuje, da ne moreš spati, ako te
čevlji le po enem koncu žuli, ga ne
moreš nositi. Dovolj je ena ničvred-
nost za vznemirjanje. Obstoje nič-
vredni uradniki, ničvredneži pa so
tudi med vami, ker ne javite takih
slučajev.

Mnoga preganjanja so sedaj sicer
izginila. Ko smo bili v opoziciji, smo
se ljuto borili proti nekmetški vla-
di, toda nikdar proti kralju. Do-
segli smo dozdej to, da vas žandarji
ne smejo več preganjati za vsako
malenkost, kakor so to delali po-
preje. Borimo se tudi proti globam,
ki jih gospoda tako rada nalaga
narodu. Globe iznašajo na leto mno-
go milijonov! Narod to težko pre-
naša, ker ima itak dosti drugih
bremen. Ali imajo uradniki zato
visoko šolo, da narod uničujejo in
preganjajo? To bi znali napraviti
tudi bedaki brez visoke šole in brez
šole sploh!

Gospoda še zmeraj noče videti,
da smo demokratska država. Kaj
je to: demokracija? To tudi marsi-
kdo ne ve! Štiri velike stvari so v
demokraciji, t. j. v ljudovladi in si-
cer: Splošna vojna dolžnost, sploš-
na davčna dolžnost, splošna šolska
dolžnost in splošna volilna pravica.
Vem, da je težko iti k vojakom. To-
da vedno sem povdarjal, da vojska
mora služiti narodu. Vojska je le
oborožen del naroda, nikdar ne
sme biti izven naroda. Vedno mo-
ramo biti pripravljeni, da nam kdo
ne ugrabi niti kosčka naše zemlje.
Varovati moramo tudi morje in Du-
nav, naša naredna pljuča. Prej so

ljudje jokali, ako je šel sin k voja-
kom, smatrali so ga že mrtvim. Da-
nes tega ni. Stremeti moramo za
tem, da bodo Slovenci služili v Slo-
veniji in Hrvati v Hrvatski. Imamo
eno, enotno narodno vojsko, ki je
srbska, hrvatska in slovenska voj-
ska in ki ni last ene ali druge stran-
ke. V demokratični državi ni nik-
dar vojska proti narodu. Poprej je
za vojsko narod plačeval, ki ni slu-
žil v vojski, sedaj plačujejo vsi in
celo duhovniki, ki poprej niso nič
plačevali. (Burno odobravanje.)

Druga stvar, namreč ona o sploš-
ni davčni dolžnosti je istotako tež-
ka, toda je povsod enaka. Zakon o
izenačenju davkov pride. Poprej so
bogataši celo stvar uredili tako, da
sami niso nič plačevali, nego je pla-
čevalo le revno ljudstvo. Sedaj mo-
rajo plačevati vsi, tudi bogataši.
Zahtevamo, da si narod sam izbere
davčne poverjenike, a ne da jih
postavlja finančni minister. Pri
davčnih ocenitvah so gospodski ba-
tinaši često poskušali političnega
nasprotnika z velikimi davki go-
spodarsko uničiti. Tega mi ne bo-
mo več dopustili. Če cel narod pla-
čuje, dobimo milijarde. Zakaj? Da
se uredijo ceste, železnice, bolnice,
šole itd. Do danes se denar ni ta-
ko uporabljal na korist ljudstva,
toda tudi to se bo izboljšalo.

Glede splošne šolske dolžnosti:
Hvalimo Boga, da smo že prišli gle-
de šolstva tako daleč, kakor smo.
Včasih je kmet verjel le praznover-
stvu, danes pa že razpravlja o poli-
tiki in gospodarstvu. Vsak kmet in
delavec ima pravico iti v šolo. To
svoj čas ni bilo. Koristne posledice
šolske dolžnosti se opažajo danes
že v vsem življenju našega ljudstva.
Šola vas ne sme učiti, kako bi bili
drugim hlapci, nego vas mora vzga-
jati v samostojno misleče ljudi in
borce za pravico. To je cilj, za ka-
tere je tudi Matija Gubec dal
svoje življenje. (Slava!) Samo da
mi da Bog zdravje in srečo, bom
preuredil šole tako — pa čeprav
bo razna gospoda cvilila — da se
bo vsak dijak moral naučiti kake
obrbi, da se prepreči na ta način
izprijenim dijakom potepuštvu in
smisel za batinaštvo.

Velika pridobitev je tudi splošna
volilna pravica. Še včeraj sta imela
le dva, trije volilno pravico, danes
jo imajo vsi moški in ne bo dolgo,
ko jo bodo imele tudi žene. Mož
mora uvesti v svojo družino ustav-
ni duh. Jaz sem v svoji družini ne-
kak zunanji minister, žena pa no-
tranji. Nikdar ne sme mož udariti
ženo, ki mu je rodila otroke.

Svoj govor je zaključil z geslom:

»Vera v Boga in kmečka sloga!« S
tem geslom bomo dosegli lepšo bo-
dočnost Slovencev, Hrvatov, Srbov
in Bolgarov! (Burno odobravanje.)

Kot drugi je govoril

tov. Pucelj

navdušeno pozdravljen:

Kot ni meje med Slovenci in Hr-
vati radi enakega načina življenja,
enake duše, enakih gospodarskih
pogojev in enakih kulturnih raz-
mer, tako je ne sme biti tudi v po-
litiki. Hrvatje so si ustvarili lastno,
ne importirano politiko. Zakaj je
dr. Korošec zapustil Radiča, tega
Radič sam ne ve — razen če si mi-
sli najhujše. Ko je leta 1924. dobil
po Radičevi zaslugi, 4 ministrstva,
takrat pa Radič seveda ni bil »iz-
dajica«.

Po znanem govoru Pavla Radiča,
ki se ga mora veseliti vsak Hrvat
in Slovenec, je obrnil Korošec hr-
bet in šel v Hrvatsko Radiča — ob-
rekovati. Mi pa smo prišli k Radiču
še takrat, ko je bil še jetnik. Le
potom koristnega in stvarnega dela
kaj dosežemo.

Proračun je boljši, kot so bili
prejšnji, ali še vedno ni dober. Pri
proračunski debati sem povedal par
besed na račun onih politikov, ki
so proti sporazumu. Ne Trumbić,
ne dr. Korošec in ne Spaho nima-
jo prav, da igrajo vlogo tožitelja in
se izgubljajo v brezplodni kritiki.

V Beli krajini je najlepši prehod
iz Hrvatske v Slovenijo v političnem
smislu.

Ko se je poleglo odobravanje
zborovalcev, so govorili še gg. dr.
Šibenik, dr. Malanič, kmeta Josip
Tkalčič in Božičević ter h koncu še
enkrat Radič. V tem govoru je po-
vdarjal, da bo skupščina delovala
do 1. avgusta. Če bi se upoštevale
gospodske želje, bi morala skup-
ščina že čez par dni za več tednov
na počitnice. Toda skupščina mora
delati, kakor tudi ljudstvo dela. Iz-
vesti se mora izenačenje davkov,
občinski zakon, sodni zakon, itd.
Sploh mora biti prihodnje poletje
kmetsko zakonodajno poletje. Ka-
ko dolgo ostane sedanja vlada? Ta-
ko dolgo, da bodo omagali od čaka-
nja vsi oni, ki želijo, da bi vlada
skoraj padla.

Po shodu je narod zapel »Lepo
našo domovino« ob spremljanju
godb in tamburaških zborov. Za
tem se je vršil skupni obed, kate-
rega so se udeležili govorniki in za-
stopniki raznih krajevnih organi-
zacij.

Med ljudstvom je ves dan vlada-
lo navdušeno razpoloženje. Ljud-
stvo si želi še več takih shodov.

Govor tov. posl. Pucija v načelni razpravi o državnem proračunu v narodni skupščini.

Radi pomanjkanja prostora moramo žalibog prinesiti le nekaj izvlečkov iz zanimivega in učinkovitega govora, ki ga je tov. Pucelj imel v narodni skupščini o priliki načelne razprave o drž. proračunu.

Kritika je potrebna.

V uvodu navaja, da je kritika proračuna potrebna. Toda kritika koristi samo tedaj, če izhaja iz dobre namere in čistih misli. Ne koristi pa, če izvira iz zajedljivosti in sovražstva. Žalibog kritika opozicijskih govornikov ni prinesla nikakšne koristi. Razun tega se je doslej v načelni razpravi slabo gospodarilo s časom. Govoril je navadno le po en govornik na dan. Tako delo ni resno in pomeni za našo državo drago razkošje, posebno še sedaj, ko govorimo o varčevanju. Vse, kar so opozicijski govorniki pripovedovali cele tri tedne, se je moglo povedati v enem samem dnevu.

Kaj govori opozicija.

Zelo pazljivo sem sledil vsem govornikom, posebno še gg. Trumbiču, Pribečeviču in Korošcu. Toda povedati moram, da se od vseh teh govornikov nisem naučil nič novega. Dobil sem celo utis, da ti gospodje predloga niti prečitati niso! Eno samo trditev ponavljajo: Proračun je velik. Da, tudi mi trdimo isto. Nadalje so trdili, da je finančno stanje pri nas slabo. Res je, mi trdimo isto. Toda mi bi želeli, da nam gg. govorniki povedo zdravilo za te nedostatke. Ni dovoljno, samo trditi, da je stvar slaba, nego je treba tudi povedati, kako jo bomo popravili. Tega pa niso storili, nego venomer trde, da je vsega kriva sedanja vlada. To ni točno. Stanje, ki ga je prevzela sedanja vlada, so povzročile prejšnje vlade, v katerih so se nahajali že vsi glavni današnji protigovorniki!

Iz vseh govorov opozicije se vidi le, da gospodje sovražijo Pašiča in Radiča. Eni bolj sovražijo Pašiča, drugi bolj Radiča. To je edina razlika med njimi. Gospodje so se s tem hudo izdali: Pokazali so namreč svojo globoko sovražnost, ki je nastala izključno radi tega, ker pri sestavljanju vlade niso prišli v poštev. To je edini razlog za vse njihovo nasprotovanje drž. proračunu in sedanji vladi.

Kmet mora vladati.

Jaz bom glasoval za proračun, ker imam zaupanje v to vlado in zaupam, da more samo ta vlada težko gospodarsko stanje v državi popraviti. Vlada hoče čuvati predvsem kmeta, podeželsko ljudstvo vobče. Kmet je po celi svoji naravi konservativen in že radi tega bi stalno moral biti na vladi. Kmet hoče obdržati, kar je dobro in staro; novo sprejema le počasi in z veliko opreznostjo. Radi tega bi mo-

rala biti kmečka stranka vedno v vladi. Ako gospoda napravi veliko napako, lahko pobaše torbo in gre drugam. Ako kmet napravi napako, tedaj posledice preidejo na njegovo zemljo, katere ne more odnesti in preidejo na njegovo potomstvo. Kmet vsled tega mnogo previdnejše dela in gospodari, ker tudi škodo bolj občuti, kakor nekmet. Zato naj kmet vlada!

Gotovi ljudje govore proti vsemu. Zakaj? Ker se boje odgovornosti. Vlada stranka se odgovornosti ne sme bati. Mnogo stvari je, ki niso prijetne. Toda to nas ne sme strašiti. Svojim volilcem rad pripovedujem iz svoje poklicne prakse, ponosen sem, da sem po poklicu kmet in obrtnik — kako je, ko kupujete meso. Ne morete pri mesarju dobiti mesa brez kosti, a mesar istotako od živinorejca ne more kupiti živine brez kosti. Ne more se dobiti samo ono, kar je prijetno v življenju, nego življenje prinaša zraven prijetnega tudi mnogo neprijetnosti. Isto je z vlado! Ne more se imeti samo ono, kar je prijetno, nego s prijetnim se mora vzeti tudi ono, kar je neprijetno za uho, za žep in za oči.

Pripovedujem pa tudi tako-le: Dogaja se, da umreta oče in mati in zapustita male otroke. Kmetija ostane brez gospodarja. Postavi se varuh, toda koliko jih je, ki bi na zaupani kmetiji dobro gospodarili? Navadno tako posestvo propada. Hlevi so prazni, njive se ne gnoje, v shrambah ni blaga, hiše razpada. Ko otroci dorastejo, često nimajo korajže, da bi tako kmetijo prevzeli. Toda izkušnja nas uči, da se s prihodom pravega gospodarja tudi zanemarjeno posestvo da pripridnem in razumnem delu zopet spraviti v red. In ta razlog nam je merodajen pri vstvarjanju kmetijske stranke. Kmeti stan je v naši državi najmočnejši, zato mu pripada vodstvo v državnem gospodarstvu. Vsako delo v državi se mora voditi tako, da bo na korist kmet-skemu stanu. To je bistvo kmet-skega programa, a da se more ta program uresničiti, je potrebno, da kmetje potom kmetijske stranke sami prevzamejo vodstvo države v svoje roke.

Prevelik proračun.

Trdi se, da je proračun prevelik. Točno! Toda kdo najbolj vpije? Oni, ki so govorili ravno nasprotno, kadar so bili na vladi. Tako esel-esarji, kakor tudi demokratje se niso spodtikali nad previsokim drž. proračunom, kadar so bili na vladi, pač pa imajo sedaj polno besed. Toda vso svojo neiskrenost dokazujejo s tem, da so v finančnem odboru zahtevali razne redukcije uradništva in znižanje proračuna, v časopisih pa so vpili, kako sedanja vlada uradnike meče na cesto, kako ne da narodu za bolnice, šole, ceste itd. Taka igra nasprotnikov sedanje vlade je nepoštena!

Izenačenje davkov.

Istotako nasprotniki izkoriščajo okolnost, da davčna bremena niso enako razdeljena. To trdim jaz že več let. Leta 1921. sem vstopil v vlado pod pogojem, da se med drugim takoj začne izdelovati enoten davčni zakon za celo državo. Res se je takrat sestavila komisija, ki je tak zakon pripravila. Sedaj smo stavili isti pogoj. Nadaljnji moj razlog, da glasujem za proračun, je baš v tem, ker sem prepričan, da je sedanja vlada voljna in zmožna dati zakon o izenačenju davkov, med tem ko prvaki sedanje opozicije te volje in sposobnosti niso pokazali, kadar so bili v vladi.

Proračun in Slovenija.

Istina je, da je siromašna Slovenija — ne glejte na onih 200—250 industrijalcev! — v času od 1919 do 1925 plačala na neposrednih davkih 800 milijonov dinarjev. Toda g. Korošec ni povedal, da je to njegova krivda, ker je leta 1919. skupno z g. Žerjavom kar na slepo nesel v Beograd vse takratne naše davčne zakone in cel naš »dobber« davčni aparat (stroj). Pozabil je povedati, da je on kriv, ako Slovenija danes toliko plačuje.

Sedaj pogledajmo še te-le številke: Slovenija je plačala:

leta 1919. 17 milijonov dinarjev,
leta 1920. 20 milijonov dinarjev,
leta 1921. 77 milijonov dinarjev,
leta 1922. 92 milijonov dinarjev,
leta 1923. 173 milijonov dinarjev,
leta 1924. 190 milijonov dinarjev,
v prvih 9 mesecih leta 1925. 217 milijonov dinarjev.

Po teh številkah se točno vidi, da je Slovenija najmanj plačevala prva leta, ko Koroščeva politika ni imela večine naroda za seboj; čim pa je g. Korošec pri volitvah leta 1923. in 1925. dobil skoraj vso politično moč Slovenije v svoje roke, so davki v Sloveniji strahovito narasli. Vkljub vsemu temu g. Korošec še vedno trdi, da je Slovenija bogata in visoko aktivna!!

Delo sedanje vlade.

Opozicija trdi, da sedanja vlada nič ne dela. In vendar je zgodovina resnica, da je sedanja vlada ustavila poviševanje državnih davkov. Kolikorkoli celoletnih dvanajstinskih proračunov smo imeli dosedaj, vsak novi proračun je bil višji od prejšnjega. Prvo izjemo predstavlja zadnji dvanajstinski proračun sedanje vlade, a danji proračun to delo nadaljuje. Kmetje dobro vemo, da to pomeni že velik napredek. Ako so povodnji, točno pazimo, ali voda še narašča ali ne več. In čim zapazimo, da voda ne narašča več, takrat že vemo, da je glavna nevarnost že minila. Kakor hitro pa začne voda malo padati, se radujemo, ker vemo, da bo kmalu zopet dobro. Ravno isto velja tudi za naše državne izdatke, za naše davke. Prve naše dvanajstine so povišanje ustavile druge naše dvanajstine so že prinesle zniževanje davkov. Tudi za Slovenijo sem dosegel olajšavo. Radujem se, da sem dosegel zmanjšanje hišnega davka za Ljubljano, kajti prerado se govori, da hočemo mi kmetje uničiti mesta. Razun tega je dosežena olajšava pri osebnih dohodnini. Invalidski in komorski davek odpade pri vseh, ki plačajo zemljiški davek, pridobnino itd. Istotako smo dosegli velik uspeh glede izvoznih carin. Prejšnje vlade so s carinami skoraj popolnoma onemogočile izvoz naših kmetijskih pridelkov. Sedanja vlada je na zahtevo kmetijske stranke to napako popravila. Razun tega se pripravljajo razni zakoni, ki bodo upoštevali kmetijske koristi mnogo bolje, kakor se je to godilo pod prejšnjimi vladi. Posebno važnost polagamo na sklepanje takih trgovinskih pogodb z drugimi državami, da bo izvoz naših kmetijskih pridelkov bolj zasiguran, kakor je bil doslej.

Kmeti poslanci so govornikova izvajanja posebno živahno odobraval.

Ali Vam je list „Slovenski gospodar“ nevaren?

Prevzvišeni g. škof ljubljanski je v predzadnjem »Domoljubu« zapisal to-le: »SLS je povdarjala na katoliških shodih, da se mora poročati edino to, kar je res; ako pa se zmoti in nevedoma poroča neresnico, jo mora popraviti.«

Glede »Domoljuba« sem pred tednom na tem mestu ugotovil, kakšne resnice piše in kako jih popravlja. O njegovem štajerskem bratcu, ki sliši na ime »Slovenski Gospodar«, ugotavljam danes sledeče:

Pred kratkim je ta list kruto žalil mene in tov. poslanca Pucija. Vložila sva po novem tiskovnem zakonu tožbo proti odgovornemu uredniku tega lista, duhovniku I. Golecu, ker dotični kruto žaljivi članek ni bil od nikogar podpisan. Toda na sodišče je prišel ta duhovnik z izjavo, da je spisal dotični sestavek poslanec SLS, VI. Pušenjak. Tako sva s tov. Pucijem obstala,

kajti javno znano je, da naša narodna skupščina poslancev ne izroča sodiščem zaradi tiskovnih deliktov, kar smatram jaz osebno za zelo pogrešno in napačno. »Slov. Gospodar« se je toraj skril za poslansko imuniteto in ni do danes popravil ničesar. Pred sodišče dokazi pa se ni upal! Isto je napravil lani poslanec SLS Fr. Kremžar, ko sem ga zatožil kot tedanjega odgovornega urednika »Slovenca«. Na usta svojega pravnega zastopnika dr. J. Brejca se je sklical na svojo poslansko imuniteto!

Sedaj so me opozorili moji prijatelji s Štajerskega na 9. letošnjo številko »Slov. Gospodarja«. V tem listu je zapisal poslanec SLS Fr. Žebot sledeče:

»Slovenska uslužbenca Radičeve stranke Pucelj in Kelemina sta sedaj že osmi mesec v vladi, a še ne moreta pokazati nobenega uspeha, razen da sta svojemu semilje-

niku, bivšemu socialistu Albinu Prepeluhu, spravila mesto pri bosanskem lesnem podjetju Steinbeiss, katero mesto mu bo neslo, kakor pravijo, letno 200.000 Din. Da bo od tega pripadlo nekaj tudi blagajni »Kmetijca«, je verjetno. Tako so sedaj vsi bivši socialistični voditelji dobro preskrbljeni, Etbin Kristan v Ameriki, Anton Kristan v Sloveniji, a Albin Prepeluh v bosanskih šumah...
Pisca tega članka, poslanca SLS Franca Žebota, ne morem tožiti, ker vem že vnaprej, da ga narodna skupščina, ker gre le za tiskovni delikt, ne bo izročila sodišču. V tem primeru mi ostane le, da si poiščem zadoščenja na svoj lastni način. Ker pa je Franc Žebot poslanec SLS, katera je na svojih katoliških shodih povdarjala, kar je zapisal Prezzišeni g. škof dr. Jeglič v letošnji 9. številki »Domoljubac«, ga najprej tem potom javno

pozivam, da neresnice, ki jih je zapisal v letošnji 9. številki »Slov. Gospodarja« javno prekliče in pove, da je zapisal neresnice o meni! Ako bi kdorkoli rekel, da je ta in ta poslanec, ki je to in to napisal, nesramen lažnik in obrekovalac, pa bi ga potem tisti poslanec tožil, bi oni, ki bi se na ta način branili, pred sodiščem propadel. Zakaj dokazati bi moral, da je tisti poslanec vedoma lagal in obrekoval. To dokazati pa je skoro nemogoče, kajti dotični poslanec bi se v skrajnem slučaju vendarle lahko izgovoril, da ni vedel, ali je to, kar je bil napisal, res ali ne. Naša narodna skupščina se drži stare prakse, da se poslancev v tiskovnih pravdah ne izroča sodiščem; kaj preostane žaljenim? Morda — pasji bič?

Ljubljana, 15. marca 1926.

Albin Prepeluh.

Iz vnanjega sveta.

Po svoji zmagi nad Nemci in Avstriji so zavezniki sklicali 1. 1918 v Pariz veliko konferenco, da Evropo na novo uredi. Takozvana mirovna konferenca je trajala skoro dve leti, toda namesto »večnega miru«, ki so ga nam obljubovali, smo dobili novo, še hujše oboroževanje v vseh evropskih državah. Do tega pa je prišlo, ker mirovni pogojev ni narekovala pravičnost, ampak maščevalnost in pa strah pred Nemčijo in — Rusijo.

Nemški narod je velik in močan narod in visoko kulturen. O tem nihče ne dvomi, kakor tudi ne o tem, da se nemškega naroda trajno ne da ukloniti. S svojo organizacijo so si Nemci tudi po vojni kmalu opomogli, čeprav morajo plačevati visoke vojne odškodnine. Še mnogo nevarnejše pa dela Nemce njihovo dobro in prijateljsko razmerje z Rusijo.

Sovjetska Rusija je danes strah cele Evrope, predvsem pa Anglije, ker ogrožajo sovjeti največje vire angleškega bogastva v Aziji. — Ogromne ruske države pa ni tako lahko vreči na tla, kakor so obkoljeno in izstradano Nemčijo. Vsled svoje prostornosti je Rusija nepremagljiva. Zato pa išče angleška diplomacija proti Rusiji in vseh koncih in krajih zavezničke, tudi med nekdanjimi sovražniki.

Z Nemčijo so se pričeli pogajati Angleži lansko leto. Pogajanja so tekla ugodno. Seveda so Nemci za svoje »prijateljstvo« z Anglijo zahtevali bogato plačilo. Glavna pridobitev za Nemce bi bil sprejem Nemčije v Društvo narodov. V velikem mednarodnem zboru bi bila Nemčija imela možnost uveljaviti razne svoje zahteve: Nemčija bi tam lahko z mogočno besedo ščitila nemške narodne manjšine v drugih državah, zahtevala bi bila lahko tudi kakšne kolonije nazaj, ki jih je v vojni izgubila, in uveljavila bi bila končno lahko tudi najsrčnejšo željo vseh Nemcev, namreč združitev Nemške Avstrije z Nemčijo.

O vseh teh stvareh so se pogajali celo lansko leto, dokler se niso pridružili državni zbrali v Locarnu

v Švici, kjer so sklenili takozvano locarnsko pogodbo. Tam so tudi določili, da bo Nemčija sprejeta v društvo narodov letošnjo spomlad.

Na sedanjem spomladanskem zasedanju Društva narodov pa so se začeli sprejemu Nemčije naenkrat upirati razni državni, ki bi tudi sami radi bili zastopani v svetu (= v nekakem izvršnem odboru) Društva narodov. Ali je vsa ta igra proti Nemčiji umetno vprizorjena, da bi Nemce prekanili za dano besedo, ali pa je res plod naravnih razmer, je končno vseeno, kajti posledica te igre bo vsaj skrajna nezaupnost med člani Društva narodov. Nezaupnost pa je začetek razpadanja. Takozvanega »večnega miru« v Evropi še dolgo ne bo in mi bomo še dolgo plačevali vedno nove puške in topove itd.

Pogodba, ki so jo sklenili v Locarnu lansko leto, je takozvana varnostna pogodba. Nemci so se obvezali, da ne bodo napadli Francozov, in Francozi so obljubili, da ne bodo napadli Nemcev, da bi zopet izpreimnjali svoje meje. Varnostne pogodbe pa ni podpisala Avstrija in če bi se Avstrija združila z Nemčijo, bi mejila nova Velika Nemčija tudi na Italijo in Jugoslavijo. Močna Velika Nemčija pa bila vse drugačen sosed kakor majhna Avstrija. To je dalo Mussoliniju povod, da je povabil v Rim na razgovor našega ministra za vnanje zadeve dr. Ninčiča, da se pomenita tudi o varstvu za italijansko in jugoslovansko mejo, če res pride do avstrijsko-nemške združitve.

Kaj sta sklenila oba državni v Rimu, do danes še ni znano. Angleški listi poročajo, da postane po novi pogodbi Slovenija trgovsko zaledje za propadlo laško Reko, zato pa bi Lah podpirali naše zahteve po trgovskih ugodnostih v Solunu. V Beogradu pa trdijo, da to ni res. Gotovo pa utegnejo rimska pogajanja roditi novo konferenco srednjeevropskih držav, na kateri bi se vse srednjeevropske države zavezale, da bodo meje svojih sosedov spoštovale. Seveda, kako dolgo bo

to medsebojno »spoštovanje« trajalo, je druga stvar; zgodovina dokazuje, da so tudi najlepše pogodbe prazne kepe papirja, če se gre enkrat zares.

Zato pa tudi nam Slovencem še zdavnaj ni treba obupavati, če bi nam prinesle nove pogodbe kakšno neprijetnost. Vse te pogodbe skle-

pajo namreč državni pri zaprtih vratih brez volje in vednosti narodov. Narodi pa živijo navadno svoje življenje in se razvijajo po svoje in se nikdar ne ozirajo na razne ministrske želje in sklepe. Kakor sadje na drevju, mora dozoreti tudi politično sadje. Zato zremo v bodočnost mirno in brez strahu.

SLS pred neodvisnim sodiščem obsojena.

»Za dobre duhovnike pa nimamo onih, ki nočejo opravljati poslova dušnega pastirstva, ker je služba pretežka in preveč slabo odškodovana, pa se zaradi tega pod plaščem branilcev vere skrivajo bodisi v parlamentarnih klubih, tajništvih političnih strank, uredništvih političnih listov...«

Zaradi teh resničnih besedi je tožil tajnik SLS, g. kaplan Gabrovšek. Toda neodvisno deželno sodišče v Ljubljani, kakor tudi Stol sedmorice v Zagrebu sta njegovo tožbo zavrnila ter ga obsodila v plačilo vseh sodnih stroškov. — Sodišče utemeljuje svojo razsodbo tudi s sledečim izrekom:

»Resničnost te trditve se z ozirom na načela in uk krščanske vere ne more oporekati.«

Razne politične vesti.

Eselesarska politična poštenost. Ko je novomeški župan svoječasno sklical javen zbor, da naša Dolenjska glasno in jasno spregovori besedo o zvezi Slovenije z morjem, je na tem zboru govoril tudi g. poslanec Sušnik, kakor je tam vpričo najmanj 300 ljudi izjavil v imenu jugoslovanskega kluba, torej v imenu celokupne parlamentarne delegacije slov. ljudske stranke. Podpisani se mu je na tej močati in nedvoumni izjavi javno zahvalil, ker je ona v tem vprašanju pomenila velik korak naprej. Pokazala je namreč, da Slovenci brez razlike strank na to važno vprašanje cele Slovenije gledamo enodušno in da tu ni »razdeljenih« nazorov. Beograd se vrlo rad pri vseh sličnih vprašanjih sklicuje na neenotnost in neslogo med nami in s tako utemeljitvijo takšna aktualna vprašanja odlaga. V tem oziru smo na skušnjah bogati in o tem o priliki kaj več. Kajti po izjavi g. Sušnika je prizadevanje gospoda kneza Auersperga, g. Kajfeža in g. Šukljeja izgledalo kot neresni napor lokalnih interesov ozkega kroga. Nekaj časa potem je tudi »Slovenec« odklanjal članke o tem sporu, ker je smatral vesoljni Eseles to vprašanje za likvidirano. Čez noč pa je to držanje spremenil. Prihajali so zopet članki, s početka sramežljivo uredniško zavarovani, potem pa kar na debelo, vse doli do duhovitega polemikarja in nesumljivo enega prvih naših glav v tem vprašanju g. Ilca. Takrat sem dvomil v klerikalno poštenost na novomeški izjavi. 12. marca pa sem v skupščini doživel še več. Ko je strokovniak jugoslovanskega kluba o železniških vprašanjih g. Žebot bral govor o železnicih v Sloveniji, je izrekel tudi voljo o zvezi Slovenije z morjem. Seveda sem tega mesta pazno čakal in glasno vprašal: »Pa za katero zvezo ste vi?« Ko je molčal, sem nadaljeval: »Gospod Sušnik je bil v Novem mestu bolj korajžen, on se je javno izjavil za našo progno!« — G. Žebot je še vedno trdovratno molčal, g. Korosec pa je čutil potrebo pojasniti

in je rekel cinično smehljajoč: »Temu se v tem pogledu ni treba izjavljati, ta je iz Maribora! Bodite vendar pametni!« — Ob teh besedah se je s prstom potipal po čelu. — Zdaj ne vem, kaj je s tem prstom hotel pokazati: ali da naj bom tako pameten kot je on ali kakor g. Žebot ali kakor g. Sušnik. Vse troje mi je jako težko. Vem pa eno: tako nepoštena in zlagana politika, kakor jo vodi v tem vprašanju SLS, mora vzeti tej stranki tudi še tisto malo ugleda, kar ga še ima. — Ivan Pucelj.

To je politika! Sedaj razpravlja narodna skupščina državni proračun za bodoče leto. Ta proračun je visok. Radičevci glasujejo za proračune posameznih ministrstev, mi že vemo zakaj in ljudstvo to tudi vidi. Vsi vemo, da gre tu za velike politične cilje, ki se ne dosega z vpitjem in kričanjem, ampak s pametjo in previdnostjo. Pri tem naši poslanci store kar je le v njihovi moči, da izbijajo kar se največ da! Ne bomo dopustili, da se vrne zopet nasilni PP-režim, ker se je težko preizkušano ljudstvo komaj malo oddahnilo. Kako pa delajo esesariji in demokrati? Oni neprestano in pri proračunu vsakega ministrstva zahtevajo novih izdatkov in utemeljujejo to v govorih, ki jih prinašata »Slovenec« in »Jutro«. S tem zahtevajo še večji proračun, še večja bremena. In se silno pritožujejo, ako se njihovim predlogom ne ugodijo. Na drugi strani pa vpijejo, da je proračun previsok. Seveda je, to mi neprestano trdimo, a esesariji in demokrati iz polnih pljuč vpijejo, da bi bil proračun še večji. Mi pravimo, da je treba štediti in tako davke zmanjšati, oni pa pravijo, da je treba razsipati denar. Seveda, saj oni nič ne plačajo, plačajo samo kmetje in delavci. Ljudstvo naj to grdo igro in šalo esesarjev in demokratov že enkrat spregleda!

Kakor po navadi. V zadnji številki našega lista je tov. A. Prepeluh v članku, ki ga je bil tudi podpisal, mirno in stvarno pojasnil njegovo imenovanje v širši upravni svet Steinbeissovega podjetja. Povedal

je tudi določno, kakšne »milijone« tisto upravno svetništvo nese in je s svojim stvarnim pojasnilom postavil »Slovenca« in »Domoljuba«, ki sta poročala o nekaj 200.000 dinarjih letnih dohodkov, temeljito na laž. A četudi je ljubljanski škof v svojem znanem članku v »Domoljubu« napisal, da morajo z ozirom na sklepe katoliških shodov esesarski listi vedoma ali nevedoma zagrešene laži popraviti, nismo našli v »Slovencu«, ki je prvi objavil tisto laž, do danes še nobenega popravka ali preklica! Ali med slovenskimi duhovniki-poštenjaki, kakor jih je hvalabogu še nekaj, res ni nekaj članov Katoliškega Tiskovnega Društva, ki bi znali enkrat napraviti red? Ali morajo res vedno vse ogabnosti, ki jih zakrivita »Slovenec« in »Domoljub«, padati nazaj na vse duhovnike?

Ne morejo pozabiti. Samostojni demokratje se kar ne morejo užiteti v misel, da niso več na vladi. Še težja jim je misel, da brzkone ne bodo nikdar več vladali, vsaj tako ne, kakor so vladali nekaj.

Shodi in razne prireditve.

V Ljubljani bo seja načelstva SKS v ponedeljek dne 22. marca ob 10. uri dopoldne pri Levu. Vsled važnosti dnevnega reda pozivam odbornike na gotovo udeležbo. — Ivan Pipan, načelnik.

V Dobovi bo sestanek k. o. SRS v nedeljo 21. marca.

V Kapelah bo sestanek zaupnikov SRS v nedeljo, dne 21. marca.

Slovenjgraška okrajna organizacija ZSKL naznanja za nedeljo 21. marca 1926 ob 9. uri dopoldne v Velenju javen shod v hotelu »Pošta«. Na shodu govori tov. Švikaršič in drugi.

Brežice. Seja okrajnega odbora ZSKL bo v soboto dne 20. marca ob 10. uri v dvorani Narodnega doma. Prosim odbornike in tudi druge tovariše, da se je gotovo udeležijo. — Fr. Cetin, predsednik.

Sv. Križ pri Kostanjevici. Občni zbor kraj. org. ZSKL se vrši na Sv. Jožefa 19. t. m. ob 8. uri zjutraj pri tov. Josipu Kodriču. Poroča tov. A. Prepeluh.

V Dev. Mar. v Polju bo občni zbor krajevne organizacije v nedeljo dne 21. marca ob pol 8. uri dopoldne pri Avru.

V Beričevem se vrši občni zbor krajevne organizacije ZSKL v nedeljo dne 21. marca ob 3. uri popoldne pri tov. Gradu.

Rogatec. V nedeljo 14. marca t. l. se je vršila tu okrajna konferenca zaupnikov SRS za ta sodni okraj, ki je bila prav dobro obiskana. Predsedoval je tov. Jožef Kunej. Tov. A. Prepeluh je podal poročilo o političnem položaju v državi in v Sloveniji. V svojem govoru je opisal ves zgodovinski potek dogodkov od leta 1918. pa do danes ter pokazal na vzroke in krivce današnje naše gospodarske bede. V debati, ki je sledila temu poročilu, se je zlasti poudarilo, da je treba započeti delo nadaljevati in vreči esesarstvo ob tla. Od navzočih kmetovalcev se je zahtevalo pojasnil zaradi izvajanja agrarne reforme,

Zlasti tega ne morejo preboleti, da njihovi pristaši ne dobivajo samo najlepših in najboljših služb. Ko je bilo zadnjič v mariborski oblasti imenovanih na lepa mesta nekaj učnih moči, ki niso slučajno samostojno demokratsko pobarvane, pa je že bil strahovit ogenj v strehi, čeprav brez potrebe, kajti do državnih služb imajo vsi usposobljeneci pravico in ne samo pristaši te ali one stranke. Sicer pa naj nam bo dovoljeno eno vprašanje: Ali so se samostojni demokratje kdaj tepli za vlado zato, da bodo podpirali — radičevce?

Nedavno smo objavili pismo, ki ga je pisal esesarski poslanec Hohnjec svojemu volilcu ter je naslovljenca tam prav nekrščansko potegnil. Značilno je, da esesarski listi o tem pismu molčijo kot grob ter s tem le dokazujejo, kako zelo smo jih z objavo pisma spravili v zadreg. Kakor se nam iz ljutomerskega okraja poroča, pripravljajo tam za Hohnjeca za prihodnje volitve posebno zahvalo, ker tako nastopa za koristi svojih volilcev!

ki je v Sloveniji nezadostna in bo treba našim poslancem tej reči posvetiti večjo pažnjo. Pri tej priliki je poročevalec zavrnil nekatere časopisne laži, ki so jih trosili naši politični nasprotniki o ministru Pavlu Radiću. Zastopnik delavstva je protistiral proti davku na telesno delo. Zahteval je, da naša stranka ponovno pokrene to vprašanje in stavi predlog za odpravo tega davka. Nato so se izvolili delegati za skupni strankin zbor in sicer: Jožef Kunej, posestnik iz Rogatca, Jož. Lorgar, pos. iz Rogatca 95, Jož. Ozvald, pos. in krojaški mojster iz Rogatca, Alojzij Šmit, kmet, Sv. Rok-Terlično 26, Šepec Jernej, mizarški mojster, Erjavica-Tržiše, Gajšek Jos., tes. mojster, Rogatec 70, Jos. Škraselj, kmet, Domačka gora 32, Jože Kert, obrtnik, Alojzij Zupc, Krištof Spaniček, Franc Verbóvšek in Beno Maderle, vsi iz Rogaske Slatine.

V Toplicah pri Novem mestu se je vršil preteklo nedeljo obilno obiskan sestanek kraj. org. ZSKL. — Poroča je tov. Mravljie in Bradač.

Konjice. V nedeljo je dne 14. t. m. smo imeli pri nas ustanovni občni zbor »Društva kmečkih fantov in deklet«. Kako zanimanje vlada za društvo, je dokaz to, da se je ustanovnega obč. zbora udeležilo skoro 40 fantov in deklet. Tov. Pavel Konec, ki je vodil zborovanje, je v izbranih besedah razložil namen sestanka in potrebo izobraževanja kmetijske mladine. Odposlanec »Zveze kmečkih fantov in deklet« tov. dr. Rosina je v globokozamišljenem govoru podal poročilo o delovanju »Zveze«, o gibanju kmetijske mladine v tu- in inozemstvu ter razmotrival pomen tega gibanja. — Tov. Škrabar je razložil društvena pravila ter razpravljajal o sredstvih za izvedbo namena društva. Nato so se izvršile volitve društvenih funkcionarjev. Izvoljeni odbor s predsednikom Koncec nam je porok za uspešno delovanje društva.

Dopisi.

Kranjsko.

Gorje. Ker so od nas dopisi v »Kmet. listu« redki, bi bilo soditi, da kmetijska stranka sploh v Gorjah ne obstoja. Toda temu ni tako, kajti tudi v Gorjah napreduje kmetijska misel. Pod vodstvom spretnega načelnika naše krajevne organizacije za Gorje tov. J. Vogelnika iz Podhoma se naša stranka neprestano širi in pridobiva na pristaših. Za naše glasilo smo tudi agitirali in pridobili precej novih naročnikov. V kratkem upamo ustanoviti še Društvo kmetijskih fantov in deklet. Posebno v vasi Podhom so fantje navdušeni za to društvo. Nekaj jih je včlanjenih v Prosvetnem društvu v Zasipu, pa tam prevladuje socijalistični duh. Zato pozivam naše fante, da začnejo delovati na to, da se ustanovi za nas tako potrebno Društvo kmetijskih fantov in deklet. Prostore za to društvo bo gotovo drage volje dal tov. Marovt, ki je duša vsega dela za napredek kmetijstva v Gorjah. Krona našega napredka je pa bil naš shod 21. februarja v Sp. Gorjah v gostilni Žumer. Natlačeno polni prostori, do 200 naših pristašev! Prišli so tudi iz Zasipa in Bleda. Shod je vodil tov. Pretnar, ker je bil tov. načelnik zadržan. Poroča je tov. Dr. Marušič, ki je v vznesenih besedah pojasnil sedanji politični položaj. Esesarji so v »Domoljubu« obetali, da se bodo udeležili shoda in tudi po vaseh se je govorilo, da bo pripeljal g. Jan svoje ovčice in da nam bodo shod razbili, pa ostalo je samo pri besedah, ker bo g. Jan kmalu ostal pastir brez črede. Po tov. Marušiču je govoril še tov. Ažman o tem, da za kmeta ni mesta drugje kot v SKS. Shod so hoteli motiti socijalisti, posebno nek pobič se je hotel vsajati, pa ga je takoj prijelo nekaj kmetijskih rok in mu pokazalo, kje je zidar pustil luknjo. Zborovanje je pokazalo, da se v Gorjah dani! — Gorjanski kmet.

Otave nad Cerknico. Nihče se ne oglasi v »Kmet. listu« iz tukajšnje okolice, dasiravno smo po večini kmetijske misli. Smo pač bolj pridni za čitat kot za pisat. Vendar so stvari, katere moramo objaviti za širšo javnost. Tukaj nas je kmetijske misli 90 odst., a od vseh časopisov smo okrog 80 odst. naročeni na »Kmet. list«. Strinjamo se z združitvijo SKS in SRS, vsaj smo vsi enega stanu. In še z brati Hrvati smo prišli s tem do skupnega dela, od česar pričakujemo mnogo uspehov in trdno zaupamo svojim kmetijskim voditeljem v parlamentu. — Nedavno smo imeli v cerkvi sv. Andreja krščanski nauk za veliko nočno spoved. G. župnik se je s tako silo vrgel na »Kmet. list« in na naše voditelje, da bi se kmalu še zidana cerkev tresla. Može so bili tako užaljeni, da bi bili skoraj že v cerkvi pokazali svojo jezo nad takim postopanjem dušnega pastirja. Vendar je pohlevno ljudstvo v cerkvi potrpežljivo, toda izven cerkve se je vse agražalo. Res je, da pridno naročujemo »Kmet. list«, toda

ne radi tega, da bi žalili Boga in dobre duhovnike ali da bi cerkvi škodovali. Mi hočemo izboljšati svoje in državno gospodarsko stanje. O tem nam piše list, nič pa ne piše proti veri in Bogu. Naš namen je opozoriti s tem člankom g. župnika, da se bomo odločno uprli izrabljanju cerkve v politične namene. Naši pradedje so cerkev postavili za božjo službo, ne pa za strankarsku hujskanje. — Mi smo proti slovenski ljudski stranki. Ta stranka bila najmočnejša na Dunaju. Ali kaj storila proti vojni? Nič, nasprotno, še hujskala je za vojno! Njen voditelj so najgrše govorili proti Srbom in najbolj so ljudstvo priganjali k podpisovanju vojnega posejila. Iste stranke so tudi bili močnejši, ki so nam jemali žito in živino. S tako stranko nečemo imeti nobene zveze več, to si naj g. župnik zapomni. — Voditeljem boja za stvarno pravdo zaupamo in jim kličemo: Naprej! A somišljenike pozivljamo naj vsak pridobi enega novega naročnika za »Kmet. list«. S takim delom bomo najprej prišli do željenega cilja. — Otavci.

Stara Oselica nad Škofjo Loko. Košancev hlapec iz Savodnega je okrog novega leta ponesrečil, ko je vozil vino. Vsled slabe ceste se je prevrnil voz s sodom in konj vred v potok. Hlapec in en konj sta bila mrtva. — Dne 7. februarja so potegnili iz vode pri centrali a. Fužinah mrtvo Pročivalarsko Marico, staro okrog 20 let. Ne ve se, ali je bila nesreča, ali samomor.

Lesce. Res čudne razmere vladajo v tovarni verig na Lescah. Kakor se sliši, je upravni svetnik tudi poslanec Serbec. Morebiti imajo pred raditega nekateri esesarski petelin tako korajža. Zgodilo se je te dni, da so hoteli kaznovati za 5 Din delavca, ki je med delom žvižgal. Izjavljamo, da bomo, če se bodo take stvari ponavljale, tudi mi prste vmes vtaknili.

* * *

Poslano.

V pojasnilo vsem sedlarjem itd. ki so prejeli okrožnico zadrage sedlarjev št. 165 z dne 1. marca 1926.

V prvem odstavku omenjenega »fermana« se huđuje pisec (tajnik zadrage) radi ovadb tapetnikov, katere je slišal ob priliki skupnega sestanka odbora zadrage sedlarjev ter odbora zadrage tapetnikov dne 21. februarja 1926 v Ljubljani. Pri taisti priliki je storil nekdo od tapetnikov napako s tem, ki je očitno v navzočnosti odbora za druge sedlarjev prečital ovadb nekaterih sedlarjev tapetnikov. Zadeva bi se morala smatrati kot nekaka zaupna ali uradna tajnost. Grdo pa je, da se je dotična neprevidnost od strani tapetnikov izrabila od odbora zadrage sedlarjev v hujskarijo, katere se pošilja vsem sedlarjem po deželi.

Povsod izven kranjskega obzidja imajo sedlarji in tapetniki skupno zadrage, ker sicer kot samo sedlarji ne bi imel pogojev za obstanek na deželi, istotako tudi ne kot samo tapetnik.

V drugem odstavku tega »fermana« pravi pisec, da pobira neki za-

upnik podpise za akcijo, ki stremlje za tem, da se razbije zadruga ter trdi nadalje, da zadruga sedlarjev ob vsaki priliki štiti koristi svojih članov. Vsi podeželski sedlarji in tapetniki poznamo tiste koristi. Omenim samo en slučaj. Sedlarji ličarji vozov so ličanje voz izumili. Odkar se ličanje voz vrši, so ga izključno oni izvrševali. Pred dvema leti pa pridejo pleskarji in so rekli: ličanje voz spada v našo stroko. Kako je zadruga sedlarjev itd. štiti koristi svojih članov v navedenem slučaju, o tem bi še tako mili izraz povzročil žalitev.

Podeželski obrtniki so že pred 20 leti začeli ustanavljati takozvane kolektivne zadruge s strokovnimi odseki. V vsakem srezu se nahaja po tri, štiri in še več teh zadrug, le Ljubljana ni imela do povojnega časa skoraj nobene zadruge. Stopnja, na kateri stoji danes slovenska obrt, se je dosegla potom naših starih izkušenih zadrug.

Po vojni so se šele ljubljanski obrtniki zbudili ter začeli ustanavljati razne strokovne zadruge, h katerim skušajo pritegniti tudi podeželske obrtnike, med tem ko na Štajerskem vztrajajo še nadalje pri svojih starih kolektivnih obrtnih zadrugah.

V fermanu sedlarjev stoji med drugim tudi ta-le najvišji ukaz: da mora mojster pri vstopu pomočnika v delo, javiti pomočnika zadrugi ter pomočnikovo delavsko knjižnico poslati v potrdilo, ravno tako tudi pri izstopu pomočnika od dela. *Pridejo* slučaji, ko mojster pomočnika takoj odpusti in knjižnico bi moral zopet zadrugi poslati. Da pa bo knjižnico zopet nazaj dobil, da jo bo zamogel odhajajočemu pomočniku izročiti, bo trajalo tri do štiri dni. Po zakonu pa bo mojster dolžan pomočniku za ves čas čakanja plačati. Eto, ljubljanski centralizem! Kdor zasleduje in razume zapovedujoče obnašanje tajnika pri občnih zborih in kdor čita nam sedlarjem poslane pastirske liste in fermane, razume, da hoče on nas podeželske obrtnike popolnoma odvisne napraviti od ljubljanske zadruge. Opozorjamo pa, da on ni član zadruge in je od nas plačan, mi si znamo naš stan in našo stroko bolje štiti, kakor pa on. Koristi od njegovega obilega prisrčenja mi podeželski sedlarji najmanj čutimo, mogoče ima papirnica v Vevčah kaj od te njegove pridnosti v pisarni.

Podeželski obrtnik.

Štajersko.

Dramlje. Tudi pri nas je politika oživela na prižnici. 14. m. m. nam je g. župnik Sigl povedal, da kdor je kristjan, ne sme na shodih poslušati Radića, ker je protiverec in grozni framason. Dne 7. t. m. pa sta nam g. župnik in g. kaplan A. Medved brala iz nekega papirja raz prižnice, da kdor bere »Kmetški list«, mu po nekem paragrafu duhovnik za velikonočno spoved ne sme dati odveze. Ker se nam zdi, da je to pridelek g. kaplana, o katerem na enkrat ne izpregovorimo več, Vas prosimo g. urednik, da nam Vi te zadeve pojasnite. (Nave-

dite nam nekaj prič o tem, da je g. župnik Radića na prižnici imenoval protiverca in framasona. Bomo moža pri sodnji naučili, kaj sme na prižnici govoriti o poedinah naših državljanov. Kar se tiče kaplanove grožnje, se pritožite škofu. V »Kmetški list« piše danes tudi cela vrsta gg. duhovnikov in je torej čisto jasno, da Vaš kaplan svoje grožnje ni izgovoril iz verskih, nego iz slepih strankarskih razlogov. Strankarstvo pa na prižnico in sploh v cerkev ne spada. Op. ured.)

Sv. Andraž v Halozah. Vsled ugodnega vremena je rez trte in kop po Halozah iz večine že končana. Haložan je delaven, kakor mravlja in skrben kot čebelica. Komaj se dvigne sonce nekaj višje, že ima dela čez glavo, kajti »haloška ilovica« je priznana kot ena najtežjih prsti. — Več tisoč hektolitrov vina leži še neprodanega v kletih, a trsek se že giblje... Daj Bog za naš pridelek kmalu kupca in denar, kajti pri nas v Halozah je pomanjkanje denarja kot nikjer drugod in — velika revščina. Našemu g. fajmostru leži politika tako pri srečju, da je še na posvečenem prostoru — v cerkvi — ne morejo pozabiti. Zadnjič, v nedeljo so v cerkvi hvalisali poslance SLS, čeravno vemo vsi, da so poslanci SLS za nič; grozno hudi so pa bili na Radića in Puclja. Ta dva sta njim strašno v želodcu in ne vem, če bi dobila odvezo pri njih, ako bi morala v Leskovcu k sv. spovedi. Robantili so tudi nad proračunom in vsem mogočem, samo od sv. vere smo prav malo čuli. Je-li g. Radić svetnik ka-li, da imamo v cerkvi pridige od njega? Pregledal sem vse pratike za 30 let nazaj; dr. Korošca sem sicer našel notri ponovno, Radića pa nikjer. Zato mislim, da Radić ne spada med krščanski nauk! Sploh, kaj imata sv. vera in proračun skupnega! Nam Haložanom to ne gre v glavo! Bilo je, kakor na kakem shodu! Ali se to sme goditi v božjem hramu? Kaj pa pravite Vi, gospod urednik? Jej, jej, kaj smo vse stari ljudje dočkali! Kako je današnji svet polvarjen. — Dne 2. t. m. je umrl v Strmci vrli tovariš in vzorni mladenič Janez Gabrovec po dolgotrajni zavrtni in mučni bolezni. Veliki sprevod je pričal, kako priljubljen je bil pokojnik. Mirno počivaj, dragi Hanzek, kmalu pridemo drugi republikanci za Teboj v — nebeško republiko! — Nažo Lah.

Dragovič. Govori se, da je občinski odbor sklenil delati nov most na Brnci in sicer tam kjer je sedaj most (cementne cevi), ki bi pri majhnem popravilu bil dober. Te cevi mislijo odstraniti in jih 200 m niže položiti, tukaj pa most betonirati, kar bo stalo mnogo denarja. Pregovor pravi: »Kadar imajo bedaki denarje, se pametni smejejo.« Ali bi se ne zamoglo kaj bolj koristnega storiti? Ako se te cevi pustijo ter niže postavijo nove in pri Petrovičevem travniku še ene, ne bode toliko stalo, kakor novi most. Ostalo še bode, da se cesta po Krupši vzdigne in šodra. Kaj nam koristi lep in drag most, po cesti pa se ne more voziti? Ali je obč. odboru znano, da voda na

spodnji strani mosta izstopi, kjer bi moral biti jez, ter da je veliki župan ugodil prizivu Hvaletincev, ki bodo spustili vodo na naše travnike in njive ter bode cesta pod vodo pri vsakem majhnem dežju, ako se ne vzdigne. Glejte, da dobite tudi odtok vode, ne pa samo dotok. Storite kaj koristnega za davkoplačevalce. Naj vam ne bodo pred očmi samo nekateri obč. funkcionarji. Potrkajte na okrajni zastop, naj nekoliko prispeva, ter vzame delo v roke. Tukaj plačujemo ravno tako visoke okrajne doklade 450%, kakor drugod, ne stori pa se za Slovenske gorice prav nič. Kakšne so okrajne ceste? Koliko se navozi šodra na tej strani Pesnice? Samo ena občina plača toliko, kolikor se izda za 3 fare (10 občin). Dela se vse le okoli Ptuja in Spuhla, tamkaj so že do vsakega zelnika okrajne ceste in betonirani mostovi. Svoj čas sta bili dve osebi do tri zaposlene na okrajnem zastopu. Koliko pa jih je sedaj? Z ogromnim zaslužkom 96.000 Din brez dijet. To so kmečki prijatelji, ki olajšajo kmetu breme, da je čisto lahek, pa za popolnoma zanemarjene ceste še pretežak; treba ga še lažjega napraviti. Zaslepljeno ljudstvo pa le vse verjame esesarskim pijavkam!

Zagorci. Zahvala. Podpisani se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, kateri so mojo ženo in našo mater obiskali na domu, kakor tudi tistim, ki so njej izkazali zadnjo pot in molili za njeno blago dušo. Vsem najsrčnejša hvala in Bog Vam plati. — V Zagorcih, dne 13. marca 1926. Alojzij Holc, mož; Franc, Janez, Alojzij, sinovi; Marija, hči.

Sv. Andraž v Halozah. Dne 2. t. m. je iztrgala smrt iz naše sredine tov. in vzor-mladeniča Ivana Gabrovec iz Strmca v cvetu mladeniške dobe. Kakor da bi neusmiljenki še ne bilo dovolj žrtev, se je povrnila zopet nazaj ter je dne 11. t. m. nepričakovano in nenadoma upihnila luč življenja mlademu Francetu Šošteršiču iz Št. Vida pri Ptuj, ki se je takrat nahajal pri svojih vinogradih v Strmci. Vlegel se je zdrav k počitku, a zjutraj je po kratkem in mučnem boju izdihnil svojo blago dušo. Tov. Šošterič je bil daleč na okrog spoštovani posestnik in gostilničar, zmajar vesele narave, priljubljen vsepovsod. Pri Št. Vidu je ustanovil tamburaški zbor ter bil njegova duša. Tudi novo ustanovljenemu prostovoljnemu gasilnemu društvu pri Št. Vidu je bil njega najagilnejši član in podpornik. Radi njegovih vrlin ga je ljubila vsa fara. Zapušča mlado ženo z majhnim otročičem v neizmeri žalosti. Naj mu bo prerana zemlja rahla! Žalujemo iskreno sožalje!

Slov. Gorice. G. urednik! Jaz Voglenikovega Draša s Pužovega vrha, kak je v Hvaletince na gostuvalnje hoda, poznam. Vida sen ga v Senčaki pri eni kleti, pa nesen keoj vujpa, da sen si jaz tudi neke na tisto misla, kak Draša. Včasik bi tak en falat babe ne bi škodilo. Samo ka mi vala, da še son soboj

nevem koma. Domovinske pravice neman, pa rajzeposa nepravega. Hlapec sen, pa moga bi biti, pa za delo mi neje. Zdaj sen si misla, ka mo ša v Prekmurje. Tan je dosti krav pa bikov. Če pa nemo službe doba, te pa mo šmuglorom čule nosa. Tak sen se en cajt po vesnicah poreva prle kak sen se na pot sprava. Misla sen, če bi tu kakšno službo doba, te bi nebi ta prek hoda. Enok bi že skoro bilo. Pr enen sen že bija dva dni te pa so zavarali, ka so jin jajca na gnezdi sfalile, pa viši so mi zavarali te pa sen moga odriniti. Ša sen prek čez Grabšinski breg. Prekleta blato sen si misla. Tu je brzčas tisti Senekovič begmohar pa Nemec Aufseher, oba lepa majaka. Samo da je na Ptujskem kraji tudi en drek bojše. Gren dale tan kak nova cesta coj pride. No tak za silo, da bojše nega. Vun z vesi štric prejšjega Čehovega hrama je sta pri enen razdrten mosti en ded. Pitan ga, zakaj so toti most razdrli, pa pravi, da toti virt ne bi rod nič keaj da, ka bi si ga vsi virti vkup popravili, pa je rajši en falat okraj svoj most z enih par drogov nareda. Nora glava fošna sen si misla. Te pa gren dale, pa sen že zagledna türeh pri sveteni Dühi. Najbojše bode, ka jo gor mahnem. Lehko bo ge kakšno jabočno dobiti, pa kakšno župo ali kisilino. V enem ogradi sta dve babi neke grablali pa na glas neke gučali. Jaz sen za grm stopa ka bi bole čüja. Sveti Düh pa je zaj te ali le na kunji. Toga pa že dugo nigi nebilo, da bi na ene štirirazredni šoli nebi nibenega učitelja bilo takak je tu bilo, ka je moga šuldnar deco učiti. Zaj so te neksne ženske prišle, pa ka bo baba za en red napravila. Te pa je ova druga pravila, da veš vsi rajši grejo v mesto ali trg, tan je bole lüšno. Zdaj pa še so pre koplani sobo vkraj vzeli v šoli te pa pre tak dugo meše nede pri Dühi, dokler sobe nazaj ne dajo. Jaz pa sen na tihen odiša ka me nista zavarali pa sen si misla: vsi vkup so trde glave. Jabočnce se ne doba, te pa sen jo mahna doj prta Žihlavi. Tan sen si pri vagi stava pa neke tiste napise šteja. Za menoj pa se zdere en ded, brzčas je kmetovec bija: Ka zijaš? Jaz sen se tak straša, ka mi je čüla, ka sen jo pod pazdih meja doj pala pa so se tiste jajca ka sen je doj z gnezd pobra, spotrle. Že sen misla deda hrekniti po nosi te pa sen zavara, ka je Kmečki list meja v roki pa mi je hitro jeza minila. Sen si misla totega püsti, toti je na pravi poti. Zdoj pa sen ne veda, bi se obrna na levo ali na pravo. Sen si misla, pogledni malo prta Jürji. Znabiti bi pri Domajinki službo doba. Tam dostikrat kolejo, jetra prazena pa so ne žleht. Prta Jürji mi je vse fele v glavo šlo. Žalosten sen grata, da se moren tak po sveti porevati. Tu pa so tak lepe hiše pa bogati lüdje. Če pa k jin prideš, pa jinje najč po voli ne, če kakšno jajce doj z gnezda vzemeš. — Priša sen do Domankove oštarije pa sen misla iti proset za službo. Te pa se je ti stari neke notri zdira, pa nesen vujpa. Sen misla, ka bi me ge hrekna. Ša sen naprej.

(Dalje sledi.)

Novice in zabava.

Število novih naročnikov za »Kmetijski list« stalno narašča. So-mišljeniki, delajte pridno in pridobivajte novih sobojevnikov!

I.

Po vsej deželi gre samo en glas:
»Domovina« demokrati je bič,
»Domovina« za kmeta ni in vas!
S centralizmom ne bo — nič!

S—s.

II.

»Slov. Gospodar«, je samo kmetu
v — kvar
»Domoljub« eseslarjev je zadnji
up!
»Demovina«, »Slov. Gospodar« in
»Domoljub«:
Za delavca, obrtnika so strupov
strup!

S—s.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah, ob-
čina Zagorec. Umrli je dne 11. t. m.
v občini Zagorec blaga žena in skrb-
na mati ter mirna sosedka v starosti
šestindeset let pos. Marija Holc,
soproga našega sotrudnika tov.
Alojza Holc, večletnega tukajšnjega
občinskega svetovalca, šolskega
uda itd. Blagi pokojnici želimo več-
ni mir, družini naše sožalje.

Kmet in davčna knjižica. Nekdaj
je bil lep red, ko je kmet nesel
davčno knjižico na davkarijo in so
mu lepo noter vpisali, koliko davka
je že plačal. To je bilo pregledno.
Sedaj pa lete iz davkarij položnice,
na katerih se zahtevajo razni viso-
ki davki, nikoli pa človek ne ve za
gotovo, če je to, kar se zahteva, kak
zastanek davkov prejšnjega leta, ali
se nekaj zahteva na račun davkov
tekočega leta, ali kaj. Zato sem šel
kupit davčno knjižico, ki se prodaj-
ja pri davkarijah po dinarju. Na
vrhu stoji zapisano: Ta knjižica naj
se prinese s seboj pri vsakem vpla-
čevanju. A to vplačevanje ima dru-
gačen pomen, kakor bi kdo mislil.
Na knjižico se prav za prav nič ne
vplačuje. Vse davke je treba vpla-
čevati po položnici na pošti. Še-le
potem, ko je dospel denar od če-
kovnega urada na davkarijo, se mo-
reš prikazati tudi ti z davčno knji-
žico tja, da ti davčni uradnik pre-
piše s čeka v knjižico, koliko je
plačanega. Prinesti pa moraš vsa-
ko leto in za vsako knjižico kolke
po 2 Din. Tedaj vplačaš za vpis
davka spet nove davke v kolkah.
Da bi kdo ne mislil, da se tako pla-
čujejo davki na Kitajskem, je na
naši davčni knjižici zapisano na
vrhu »Slovenija«.

Ustanovni občni zbor »Mlekar-
skega društva za Slovenijo« bo
na praznik 25. marca t. l. od pol 10.
uri dopoldne v dvorani »Kmetijske
družbe za Slovenijo« v Ljubljani,
Turjaški trg 3. Naj pridejo zastop-
niki iz vseh okrajnih glavarstev.
Spored: 1. Poročila. 2. Odobritev
pravil. 3. Volitve funkcijonarjev.
Za pripravljalni odbor »Mlekar-
skega društva za Slovenijo«: I. Flor-
jančič l. r., predsednik, dipl. agr.
A. Jamnik l. r., tajnik.

St. Ilj v Slov. goricah. Pozor slo-
venski vinotržci in gostilničarji! 22.
in 23. marca t. l. se vrši velik vinski
sejem v St. Ilju v Slov. goricah. Ta
sejem, ki je združen z veliko vin-
sko razstavo, bo eden največjih, kar
se jih je dosedaj po prevratu vršilo
v Jugoslaviji. Razstavljenih bo nad
350 vrst najrazličnejših vin. Vina v
St. Iljski okolici nimajo sicer toliko
alkohola, kot ljutomerska, pač pa
imajo posebno dobro aromo, katero
občuduje vsak, ki jih je pokusil. Naj
se vsak interesent sam prepriča o
tem dejstvu dne 22. in 23. marca.
Iz Maribora vozi 22. t. m. poseben
vlak okoli 10. ure. Polovična vožnja
je dovoljena.

Kmetijsko šolstvo na Češkem sil-
no napreduje. Na velikem zboro-
vanju, ki ga je priredila češka kmet-
ska stranka v februarju v Pragi in
katerega se je med drugim udele-
žil tudi naš minister Pavle Radič,
so poročali, da obstoji v češki dr-
žavi, ki ni večja od Jugoslavije, že
700 enoletnih kmetijskih šol. Let-
no obiskuje te šole nad 30 tisoč
oseb! Od leta 1919. naprej se je
ustanovilo nad 100 novih kmetij-
skih šol. Kmetijskih gospodinskih
šol se je v tem času ustanovilo 25.
Tako se dela tam, kjer je kmet
predsednik vlade in kmet poljedel-
ski minister. Kjer pa ta mesta za-
vzema gospoda, tam izgleda tako,
kakor izgleda v Jugoslaviji!

Šmartno v Tuhinju. Gasilno dru-
stvo je imelo minulo nedeljo svoj
redni XVIII. občni zbor, na kate-
rem je bil ponovno izvoljen njega
ustanovitelj tov. Viktor Engelman
načelnikom, Josip Cevec podnačel-
nikom, Lojze Mali tajnikom in Mar-
tin Dolar blagajnikom.

To je tisto pravo! Ako čutite tr-
ganje in ste dobili kronični glavobol
po večletnem čitanju »Slov.
Gospodarja«, ali ste dobili mogoče
nevarno putiko in hud nahod, ker
vam v hišo zastonj prihaja demo-
kratarska »Domovina«, ali ako ne
vidite več bistro, ker Vas je opas-
no okužil in omamil »Laziljub« —
je najboljšo protisredstvo in po-
ceni zdravilo »Kmetijski list«, ki ga
z dopisnico lahko naročite za sebe
in za svoje sotrpine ne v Stubici
Donjoj, temveč v Ljubljani, Kolo-
dvorska ulica 7. Stane samo 16 di-
narjev za pol leta. Poskusite tudi
Vi in se prepričajte sami; je že ti-
sočerm korenito pomagalo! S—s.

Usodepolna stava. V Trbovljah
je bila pri čevljarjem mojstru Av-
guštinu Kukenbergu zbrana vesela
družba čevljarjev, med temi tudi
mutasti pomočnik Jože Žlak. Pogo-
vor je nanesel na vsakovrstne pred-
mete, in nazadnje pa so se pričeli
mladeniči šopiriti, kdo največ pojé.
Žlak je skušal ostalim dokazati z
znaki, da si upa največ pojesti in je
šel staviti, da poje 20 jajec, spi je tri
litre vina in še povrh pol litra ru-
ma. Žlak je res tekom pol ure po-
jedel 20 trdokuhanih jajc ter spil
vino z rumom, postalo pa mu je sla-

bo, na kar so ga položili v posteljo.
Čez eno uro je bil že mrtev. Pač
žalostna posledica nepremišljene
stave.

Samomori so v Ljubljani na
dnevem redu. Tekom enega me-
seca je bilo v tem mestu šest samo-
morov in trije poskusi samomora.
Na zadnje sta se usmrtila dva 60-
letna starčka. Vzrok pri obeh je bi-
la beda. Ali se takih revnih za delo
nesposobnih ljudi ne more spraviti
v kako hiralnico? Ljudje, občine in
drugi, zganite se ter začnite misliti
na ustanavljanje hiralnic ali domov
starih ljudi! Človekoljubje, kje si?

Detomori. V soboto so potegnili
v Ljubljani iz neke greznice 7-me-
sečno dete, ki je bilo bržkone živo
rojeno. Ravno tako so potegnili te
dni iz Bistrice na Perovem pri Kam-
niku novorojeno dete ženskega spo-
la. Tudi pri tem je obdukcija sedaj
pokazala, da je bilo dete živo roje-
no, popolnoma razvito, na vratu pa
so se poznali znaki davljenja. Orož-
niki iščejo mater, ki je pa bržkone
kaka tujka, ki je prišla, izvršila zlo-
čin in odšla.

Konec glasovitega južnosrbskega
roparja. Iz Tirane je došlo v Beo-
grad poročilo, da so albanski orož-
niki v spopadu ubili glasovitega od-
metnika Jusufa Mehonića. Mehonić
je bil premožen Turek, ki se na no-
ben način ni hotel podvreči srb-
skim oblastem in je odšel v odmet-
ništvo že za časa balkanske vojne.
Po Sandžaku in Južni Srbiji je pre-
strelal potnike in jih ubijal in ro-
pal in napadal, zlasti tudi uradne
osebe. Nekoč je na Metalnici pre-
stregel državno pošto in oropal 2
milijona dinarjev. L. 1924 je izvršil
napad na tedanjega priepoljskega
okrožnega načelnika in sedanjega
nar. poslanca Žiko Šišića, ki se je
po srečnem slučaju rešil, a padlo je
tedaj več orožnikov in potnikov. V
Sandžaku je Mehonić ubil okrožne-
ga načelnika Boška Boškovića in
nato pobegnil v Albanijo. Na tem
begu je bil izgubil svoje dokumen-
te, med katerimi se je nahajala fo-
tografija Kemal paše z njegovim
lastnoročnim podpisom. Potem je
živel Mehonić s svojo ženo v Ska-
dru, odkoder je pisal naši vladi, da
mu plača za njegova posestva v Ju-
goslaviji 50.000 Din. Na njegovo
glavo je naša vlada razpisala 100
tisoč dinarjev. Zanimivo je, da je
Mehonić tudi pesnikoval. Izdal je
zbirko pesmi v šestnajsterki, v ka-
teri opeva svoja razbojniška dela.

Po ceni vžitek je čitanje »Kmet-
skega lista« za vsakega kmeta, de-
lavca in obrtnika! »Kmetijski list«
piše jedrnat, nepristransko in po-
šteno. »Kmetijski list« ni gospodski
od bank podpirani časopis, ker pi-
šejo v njega poštene in krščanski
možje, kmetje, delavci in obrtniki
sami, ki ne poznajo zavijanja, laži
in hinavščine pokvarjene gospode.
Najbolj zagrizeni nasprotniki ga
danes na skrivnem čitajo, kajti
njihovi lastni listi tako mojstrsko

TEDENSKI KOLEDAR

Dnevi:

- 21. marca: tiha nedelja: Benedi.
- 22. marca: pondeljek: Oktavijan.
- 23. marca: torek: Oton.
- 24. marca: sredo: Gabrijel.
- 25. marca: četrtek: Mar. oznan.
- 26. marca: petek: Mar. 7 žalost.
- 27. marca: sobota: Rupert.

Sejmi:

- 21. marca: Žigerski vrh pri Sev-
nici.
- 22. marca: Dovsko, Grahovo, Mir-
na peč, Rovte (planin. okraj).
Zdenska vas, Kostanjevica.
Sv. Helena (brdski okraj).
St. Ilj pri Velenju, Sevnica ob
Savi.
- 23. marca: Metlika, Javorje na
Šmartnem pri Litiji.
- 25. marca: Artiče.
- 26. marca: Doli pri Litiji, Cerklje.
Hotemože, St. Gotard pri Tre-
janah, Teharje, Dobova, Bisk-
rica, Ormož, Horjul, Lukovica.
Braslovče, Lemberg.
- 27. marca: Žužemberk, Spodnja
Kostrivnica.

in debelo lažejo, da nehoté mora-
čitati naš list, ako hočejo zvede-
golo resnico. Je pač med listi tako
kakor pri žitu: pleve so pleve in
jih je mnogo, a zeno celano zeno!
Zategadelj priporočajte »Kmetijski
list« tudi naprej sošedom in prija-
teljem, da bodo zvedeli resnico.
»Kmetijski list« je danes edini slo-
venski kmetско-delavski list, ki
piše pošteno in res krščansko. Naj-
si ga naroči vsaka poštena in kr-
ščanska hiša. Dopisnikom »Kmet-
skega lista« je predvsem vera sve-
ta, zategadelj je ne vlačijo v list
kakor »Domoljub«, »Slov. Gospo-
dar« in »Domovina«. In to dejstvo
pove vse — — — S—s.

To je jablana! Kmet Edwin Rey-
nolds v Falmouthu v Cornwallu na
Angleškem ima na svojem vrtnu ja-
blano, ki mu je dala letos 14.000
jabolk, ki so tehtala skoraj 1300 kg.
Jablana je stara 70 let in je skora
10 metrov visoka. Pred štirimi leti
je bil lastnik še bolj vesel, ker mu
je takrat vrgla 16.000 jabolk.

Po 12-letih prejet morilec. V Mar-
seillu so prijeli avstrijskega držav-
ljana Feliksa Kundegraberja, ki je
leta 1913 na Dunaju umoril neko
žensko, jo oropal in nato pobegnil.
Poizvedovanja policije so ostala ta-
krat brezuspešna. Kundergraber se
je kasneje sicer večkrat pojavil na
Dunaju, a je živel pod tujim ime-
nom. V Marseillu je bil zaposlen
kot knjigovodja in se je izdajal za
Feliksa Gerbaulda. Morilec se je v
Franciji poročil.

Uboj iz maščevanja. — Na naj-
obljudnejšem kraju Rima se je
dogodila strašna žaloigra, ki je za-
htevala človeško žrtev. V ulici Lun-
go Tevere Sanzio je stanovala lepa,
razmeroma mlada vdova Viktorija
Ramacci, stara 26 let. Imela je celo

kopico prijateljev, ki so ji dvorili ter bili pripravljeni držati besedo in jo osrečiti drugič pred oltarjem. Med temi prijatelji se je nahajal tudi neki Amadeo Proietti, mož 45 let, ki je lahkomišelnost vдовu ljubil do blaznosti. Zasedoval jo je noč in dan, bil ji je vedno za petami. Neprestano je modeloval za njeno ljubezen in ji dokazoval vroča ljubavna čustva. Neusmiljena vdova pa je vztrajno odklanjala njegove ponudbe. Darove, ki jih je blazni zaljubljenec vdovi pošiljal na dom, je metala stran. To je Amadea silno žalostilo, istočasno pa tudi podizalo njegovo strast. Globoko zaljubljena čustva so se kmalu izpremenila v smrten bes proti vdovi. V njegovi duši je besnel težak boj: na eni strani ljubezen in strast, na drugi strani zaničevanje, sovraštvo in želja po maščevanju radi zavrženosti ljubezni. Zmagala sta sovraštvo in maščevalnost. Amadeo si je kupil revolver in z njim počakal vdovo, ki se je vračala v spremstvu dveh prijateljev z neke zabave. Za roko je vodila svojega petletnega dečka. Amadeo je sprožil na vdovo pet strelcev in jo smrtno ranil. Par ur pozneje je izdihnila v bolnici. Amadeo pa se je dal mirno aretirati. Najbolj tragično je, da ima Amadeo rodbino, ženo in šest otrok.

Kdor ne more držati vode. Skuhaj prosa in ječmena skupaj na vodo in pij tisto vodo. To je tudi dobro sredstvo za otroke, ki močijo posteljo. Dobra je tudi divja kumina vodi skuhana, če jo piješ.

Kako pozdraviš vnetje v vratu? Zvrstno sredstvo, ki se uporablja pri vnetju v vratu, je čaj žajblja. Kuha se iz žajbljevih listov, katerim pričneš jesiha in medu. To grgljaš večkrat na dan. Čaj za grgljanje mora biti mlačen.

Vsaka žena imej tri može. Popolnoma svojevrsten kongres se je vršil v nekem ukrajinskem mestu. Zbrale so se rudniške delavke v svrhu obravnavanja o vprašanju, če ima ženska pravico, da ima istočasno več moži. Kongres je trajal šest ur. Poročene žene so zahtevale, da naj bo en mož izključna last samo ene žene. Neporočene pa so stale na stališču, da imej ena žena na razpolago tri može. Končno so se ženske zedinile ter sklenile resolucijo, glasom katere mora imeti vsaka žena oficijelno tri može. — Na tej konferenci so obravnavale rudniške delavke tudi druga socialna vprašanja. Tako je bil predlagan triletni zakon na poskušnjo, kot že obstoja v nekaterih pokrajinah sovjetske Rusije.

Odložila je dete, ki je zmrznilo. V noči 28. decembra lanskega leta je 23letna M. Popelnik, rodona iz Podbrežja pri Mariboru, ki je služila v Zagrebu, odložila svoje 14 dni staro dete na Miramarski cesti. Otrok je ponoči v hudem mrazu zmrznil. Pri obravnavi, ki se je vršila prošlo soboto pri sodnem stolu v Zagrebu, je obtoženka jokaje izjavila, da je dete pustila na cesti v obup, ker jo je zapustil oče nezakonskega otroka in ker je nikdo ni hotel sprejeti v službo z otrokom in ker ni imela sredstev, da bi dala otroka v rejjo. Obtoženka je bila obsojena na dve leti ječe.

Drzen vlom v tehnično fakulteto v Zagrebu. Sluga tehnične fakultete Franc Šetinec je prišel preteklo soboto zjutraj v malo dvorano zagrebške tehnične fakultete. Ko je vstopil v ravnateljevo sobo, je opazil, da so vrata blagajniške sobe priprta. Zagledal je poleg blagajne skrajšen nered. Uvidel je takoj, da je bilo semkaj vlomljeno. Vlomilec so prevrtali blagajno ter pobrali iz nje obveznice vojne odškodnine v vrednosti 370.000 dinarjev. S temi obveznicami so sobo kar posejali. Zdi se, kakor da bi roparji ne bili poznali visoke vrednosti teh papirjev. Na kraj vлома so takoj prispeli detektiv, ki so natančno ugotovili dejanski položaj. Predem so vdrli v tehnično poslopje, so porezali vse telefonske žice hišnega telefona. Ko so se odredili druge varnostne korake, so navrtali veliki tresor, kjer so izvlekli skozi šranjijo vse vrednostne papirje ter 25.000 Din. V mnenju, da so dobili ves plen, so poskakali kar skozi okno na ulico. Ker so vlomilci očitno delali zelo hitro, so prezrli v blagajni mali tresor, v katerem se je nahajalo v gotovini še 230.000 Din, ki so tako srečno rešeni pred grabežljivimi roparskimi prsti.

Odpornost nekaterih živali proti strupom. Znano je, da nekaterim živalim, zlasti ježu, škorklji in košim, živalski strupi prav nič ne škodujejo. Jež se celo brani samo s takimi živalmi, katerim služi strup kot edino obrambno sredstvo. Dolgo časa niso vedeli, ali so te živali proti vsem strupom odporne ali samo proti živalskim. Radi tega so delali mnogoštevilne eksperimente na ježu v inštitutu prof. Harnacka v Halle. Polagoma so doznali, da je odporen samo proti onim strupom, ki ga vsebujejo one živali, ki mu služijo v hrano. Eden najstrašnejših strupov so cyanove spojine, ki ga imajo tudi strupene kače v svojih žlezah. Ko so dali mački samo eno stotinko grama ciankalija, je v 4 minutah poginila, dočim je ježa petkratna doza tega strupa spravila šele toliko iz ravnotežja, da so se začeli pojavljati znaki zastrupljenja. Ko so pa dali ježu strp strihnin, tedaj je zadostovala enaka doza in enak čas, da je poginil, kakor pri vseh drugih živalih. Iz tega je torej razvidno, da se je jež na živalske strupe tekom razvojne dobe tako privadil, kakor se na primer privadi človek polagoma na čebelne pike. Strup ostane namreč na pičenem mestu nerazkrojen in ne tvori nikakih novih spojin, ki bi uničile organizem.

Josip Grdina, štiri leta v ruskem ujetništvu. V dodatku: Kratak pregled zgodovine ruskega naroda. — Ljubljana 1925. V komisijijski zalozi Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani. Strani 611. Cena broš. izvoda 80 Din. — Svetovna vojna je nešteto naših mož in fantov razkrojila križem sveta. Mnogo jih je našlo junaško smrt, dosti se jih je kljub bojnim grozotam, mukam in troljenju ujetniškega življenja vrnilo čez leta zopet v domače kraje. Zgovorni so ti opisovali, ako si prišel z njimi v dotiko, kaj so hudega in dobrega užili v teh letih groze in smrti. Da bi pa vse to kdo napi-

sal v trajen spomin, na to se nihče spomnil ni. Mlad in priprost naš rojak iz ameriškega Clevelanda je moral pokloniti našemu knjižnemu trgu zbirko svojih doživljajev iz svetovne vojne. Zbral jih je v debelo knjigo, ki nam v njej mično in z besedo, ki nam sega do srca, opisuje vso dolgo, bolj trnjevo ko solnično pot štirih let ruskega ujetništva in neutešljivega koprnjenja po mili domovini. Ne zdi se ti, da samo čitaš, občutek imaš, ko da doživljaš sam, kar je doživel naš prijatelj-pisatelj. Vojaču bodo tu oživel njegovi lastni ujetniški spomini, drug čitatelj pa morda nenaodoma zagleda svojega prijatelja, sreča moža, brata, sina ali uže svojega znanca.

ZA SMEH.

Jaka prosi zdravnika za preiskovanje, ker se ne počuti dobro.

»Dobro«, pravi zdravnik, »treba najprej odložiti klobuk!«

»Ni treba, gospod zdravnik«, se odreže Jaka, »saj mi na glavi nič ne manjka!«

Prvi lažnjivec: »Prijatelj, tam-le vrh zvonika vidim muho.«

Drugi lažnjivec: »Res, tudi jaz jo vidim. Ravno zija in ima votel zob v ustih.«

Janez: »Praviš, da se kot železničar že 30 let voziš po železnici. Potem si gotovo doživel na vožnji tudi že kakšno nesrečo?«

Tone: »Prmejduš pa še kašno?«

Janez: »Kaj pa je bilo?«

Tone: »Na vožnji med Ljubljano in Domžalami sem nekoč spoznal svojo ženo!«

Zdravnik: »Toda Piškur, zadnjič sem vam rekel, da vam naj žena napravi vodo iz kamilic in v njej kopljete roko. Ali ste napravili to?«

Piškur: »Ne, gospod zdravnik.«

Zdravnik: »Potem sem vam rekel, da vam mora žena zaviti roko v volno. Ali se je to zgodilo?«

»Ne, gospod zdravnik.«

Zdravnik: »Zakaj pa ne?«

Piškur: »Gospod zdravnik, nimam žene.«

Mala Pepca je bila tepena. Jezna si oblačil sukno in hoče iti iz hiše.

Mati: »Kam pa greš?«

Pepca: »V vodo bom skočila.«

Mati: »Boš utonila.«

Pepca: »Ne, škorklja me bo potegnila iz vode in me bo nesla k boljši materi.«

Narodno blago.

(Zapisal France Kramar.)

HRVAT IN KRČMARICA.

V neko krčmo je prišel nekoč Hrvat in je rekel: »Dajte mi brž mali glažek »rakije«, se mi silno mudi!« Krčmarica je bila ravno nekoliko razmišljena, se je pa tako zmotila, da mu je natočila hudičevega olja, namesto »rakije« v glažek. Hrvat je samo enkrat to »pijačo« požrl, ker se mu je zelo mudilo, pa je šel in ni nič vedel, da je bilo to hudičevo olje. Ta krčmarica je potem kmalu po njegovem odhodu zapazila, da mu je dala

hudičevega olja namesto »rakije«. Zdaj jo je strašno skrbelo, kaj bo, če bo tisti Hrvat zaradi tega umrl, pa če ga bodo »gori devali«. Tisto noč od same skrbi celo noč ni nič spala. Ker pa ni bilo drugi dan in potem nič slišati o kaki smrti, se je ta dogodek kmalu pozabil. Čez tri leta je pa prišel tisti Hrvat spet k tej krčmarici in ji je rekel: »Ali imate še kaj take rakije ko takrat? Tri dni me je grela!«

KRANJEC KRANJCA NI RAZUMEL.

Nek dolenski kmet je dal svojega sina, ko je bil še otrok na Gorenjsko, tako, da se je ta samo v Gorenjskem narečju naučil slovensko govoriti. Ko je odrasel, je prišel spet domu na Dolensko. Ker je bil njegov oče že precej v letih, je mislil zdaj temu sinu posestvo »prez dati«. Pa mu je rekel, da se naj gre zdaj ženit, in sicer k neki taki hiši, kjer se njemu (očetu) zdi, da bi ne bilo napak vprašati. Sin se zdaj gre k tisti hiši ženit, deklet ga pa ni maralo. Ko pride sin domu, ga oče vpraša: »No, al' te bo vzela al' ne?« Sin pa pravi v gorenjskem narečju: »Voče, al' ni votla!« Oče je bil trd Dolenjec, pa je sinov odgovor silno neumno razumel (da nevesta ni votla) in je sina potem veliko bolj oštel, kakor je zaslužil. Seveda, ker ni vedel, da se ta sinov odgovor v dolenskem narečju glasi: »Ače, al' me neje fla!« Kje se je potem ta sin oženil, ne vem, ali na Dolenskem ali na Gorenjskem. Zanimivo je pa le bilo, ker Kranjec Kranjca ni razumel!

ŠALJIVO FANTOVSKO PISMO DEKLETU.

Nespoštovana!

Jaz sem mislil, da si ti več vredna, pa nisi nič, zato ne, ker se nad vsakim spotikaš, če ima prav že svojo ženo. Zdaj pa, če ti hočeš luštnega fanta imeti, moraš kupiti sledeče reči: tri funte žabje volne; deset kil oslovske pameti; en žakelj pšeničnih otrobov; tri žlice tičjega mleka. Dobiti moraš tudi tri kamne iz dna morja in kupi si obleko iz rakove kože in čizme s komarjeve. Škripanje pojdi iskat h kakšni obuti mački, ti ga bo prav poceni prdala. Potem moraš še kupiti deset funtov ledu, ki se je o svetem Jakobu naredil: štiri kile kebrovih kosti; en klobuk tigrovih nohtov; en zdihljaj mrzle kurje vere; eno klaftrno vročino; en žakelj teme; eno škaflo belega dneva; tri najst mefrov spanja; od mladih fantov tri mernike spoštovanja; en čebur petja mladih fantov in deklet; tri leta fantovskega prilizovanja; dvanaest lepih zledov mladega komarja; eno šeflio polzeve krvi. — To moraš zdaj vse skupaj zmešati, pa v žakelj zavézati, pa na ramo vréti. Nato moraš iti na vrh strehe in dol skočiti, pa usta in ušesa si zatisniti, da boš imela dosti sape in da boš vse slišala. In pozimi ho-di boš, da te ne bodo kače pikale in muhe jedle. Potem te bo pa samo en fant rad imel, in ti ga ne boš samo en čas ljubila, ampak večno boš lahko na njega mislila. Da mi kaj ne »zameriš«, veš! Tvoj

Janez Kranjski.

Narodni gospodar.

»Slovensko mlekarско društvo«.

Mlekarstvo je važen činitelj kmetijskega napredka in v intenzivnem mlekarstvu leži velik del bodočnosti in blagostanja našega kmeta. Po vzorcu drugih narodov se je sklenila na mlekarškem zborovanju 10. januarja t. l. v Ljubljani ustanovitev »Slov. mlekar. društva« in se je na seji pripravljalnega odbora 17. februarja t. l. določilo besedilo pravil. Osnovna smernica slednjih je, da smo vsi ljudje enaki, da ne le kmet, marveč tudi obrtnik (mlekarški tehnik) in trgovec želijo ostati samisvoji gospodarji in da je naloga modernega gospodarstva spraviti v sklad interese vseh teh faktorjev, ne da bi se eden ali drugi čutil zapostavljenega ali izkoriščenega. Zadrugištvo predstavlja silobran malih proti izkoriščanju od velikih, ki v rokah demagogov često prehaja iz obrambe v nasilje in ki službeno od njega odvisne ljudi često prav tako izkorišča, kakor je to delal nesolidni kapital, proti kateremu je bilo ustvarjeno. Ne hlapce, marveč svobodne ljudi je treba ustvarjati ter z zakoni in dogovori urejevati sodelovanje vseh in vsakogar po njegovem poklicu v dobrobit človeške družbe.

Slov. mlekar. društvo sestoji iz 3 skupin in sicer:

1. Skupina A, t. j. kmetovalci, ki dobavljajo mleko. Kmetija zahteva zase celega človeka; če se bo cepil gospodar v razne poklice, se bo cepila tudi njegova kmetija. V mlekarstvu mu pristojna naloga, da proizvaja na čim cenejši način več higiensko in kemijsko prvovrstnega mleka. Naloga ni lahka; zahteva talent umetnika, ves razum in mnogo pripravnosti. Da bi mogel zraven tega to mleko sam predelovati v prvovrstne izdelke in sam spravljati na trg, ni misliti, ker bi tedaj mogel le majhen del svojih moči posvetiti produkciji mleka in bi temu primerno dosegel tudi le majhne uspehe ali pa nič.

3. Skupina B, t. j. mlekarji, tehniki, ki predelavajo mleko v izdelke in mlekarški znanstveniki. Švicar pravi: »sitarstvo je umetnost« in umetnika se ceni in spoštuje in ne zamenjava z navadnim ročnim delavcem. Umetništvo je svoboden poklic. Kmetje v Švici postavijo in uredijo svojo zadrugo sirsarno in jo dajo sirsarju-umetniku v najem; umetnik navadno nima kapitala, marveč le svoj talent; kmet mu da na razpolago kapital in mu pusti dogovorjeno svobodno ustvarjati — od prvovrstnih sirsarskih umetnin imej ti polni hasek, jaz kmet gotovo tudi tedaj ne bom imel izgube. Ni mogoče v praktičnem mlekarstvu vedno upoštevati tega švicarskega načela v vsej popolnosti; toda upoštevati se mora in zavedati se, da je ugodno procvičanje mlekarstva odvisno v prav toliko meri od dobrih mlekarjev-

mojstrov kakor od umnega kmeta.

3. Skupina C, t. j. trgovci mlekarški podjetniki in mlekarške zadrugice kot pravne osebe. Kmet nima haska od prvovrstnega mleka in mlekarne ne od prvovrstnih izdelkov, če trgovec ne spravi blaga v promet, na svetovni trg. Trgovina je torej riskantna, zahteva mnogo vsestranske preudarnosti, predvsem pa sreče odnosno ugodnih naključij; ves uspeh smemo pri njej pričakovati, če se razvija kot svoboden poklic, v mlekarstvu opira na dobrega tehnika in na organiziranega razumnega kmeta. Zadrugištvo je hotelo svobodnega trgovca ponižati na navadnega ročnega delavca v službi zadrug; kljub tučnim uspehim vzgledom je teza napačna in protivna idealu zadrugištva — ne hlapčevstvo, marveč svoboda brani človeštvo. Tudi tukaj nam nudi Švica v svoji »Schweiz. Käseunion«, z 10 milijoni frankov delujoče združenje kmetov in trgovcev lep vzgled, da ni trgovca in podjetnika smatrati za sovražnika producentov ali konsumentov, marveč je potom dogovorov prav lahko mogoče sporazumno delo v korist dogovornikov in ne, da bi se komurkoli preprečevalo svobodno udejstvovanje z vsem svojim talentom v dobrobit celokupnosti.

Članarina Slov. mlekar. društva znaša 50 par od vsake krave organiziranega kmetovalca; 25 Din za mlekarje - mojstre ali vodje in le polovica za mlekarške pomočnike ter učence; 50 Din za trgovce, mlekarške podjetnike in mlekarške zadrugice. Vpošlje naj se na naslov društvenega tajnika dipl. agr. A. Jamnika, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7/I., kjer je dobiti tudi vse druge informacije. Konstatiralo se bo z vsemi svojimi odbori na ustanovnem občnem zboru dne 5. marca t. l. v Ljubljani, dvorana Kmetijske družbe na Turjaškem trgu. Interesente iz vseh treh skupin vabim k obilni udeležbi, da ustvarimo trden temelj bodočemu razvoju jugoslovanskega mlekarstva.

Anton Peve.

Hmeljarjem in tistim, ki hočejo hmeljarji postati.

Ugotovljeno je, da naš golding ni več isto kot je bil pred dvanajstimi in več leti, ugotovljeno je, da hira, da se ga je poprijela neka utrjenost — naš golding degenerira. Zalogna resnica je tudi, da se je našega poznega hmelja lotila peronospora in nam ga žuga uničiti. Razgled v bodočnost našega hmeljarstva torej ni prav sijajen.

Vsled nekoliko ugodnejših hmeljskih cen v minulih letih se je površina s hmeljem zasajenega zemljišča prav izdatno povečala — to se ne le pri nas, nego tudi drugod. Vse prvi za hmeljem in vse nas za-

vida zanj. Ne upoštevajo pa dejstva, da pridejo po dobrih letih vedno tudi slaba in prav slaba leta.

Degeneracijo goldinga so pa hmeljarji deloma sami zakrivali, ker niso upoštevali in še ne upoštevajo vedno in povsod navodila umnega hmeljarstva. Koliko je Hmeljarsko društvo že pisalo in tudi ustmeno razpravljalo o selekcijoniranju hmeljske rastline — pa skoro vse zamanj!

Obilokrat smo že povdarjali, da si bomo hmeljarstvo kot vir blagostanja ohranili le tedaj, če si bomo vsi prizadevali pridelovati le hmelj prvovrstne kakovosti. To se bo pa zgodilo, ako bomo strogo pazili na pravilno selekcijoniranje hmeljske rastline, kajti le tem potom pridobimo sadeže, kateri so sposobni za vzorne in dobičkanosne nasade, za pridelovanje res prvovrstnega blaga.

Rêz hmeljske korenike se je letos že pričela. Povpraševanje po sadežih je ogromno. Vsled tega so razni ljudje — dninarji in posli — dan in noč na nogah in nabirajo sadeže na okoliških njivah za nove hmeljarje, ne da bi strogo pazili na razne vrste hmelja in na kakovost sadežev. Mislijo si namreč: sadež je sadež in vse gre v en koš.

Nasadi, napravljeni iz nesortiranih in morda okuženih sadežev, niso le v veliko škodo dotičnim odjemalcem, nego so tudi v škodo hmeljarstva vobče, ker iz slabih sadežev dorase le slabotna rastlina, ki daje le manj vreden plod. Hmelj slabe kakovosti pa ovira kupčijo, tlači ceno ter povzroča, da hmeljarstvo polagoma usahuje kot vir blagostanja.

Kdor hoče torej postati hmeljar in kupuje sadeže, mora skrajno previden biti. Boljše je namreč za sortiran in zdrav sadež plačevati po 1 Din, kakor po 10 do 20 par za nesortiran, morda okužen sadež.

Razmere hmeljarstva v Sloveniji so deloma podobne razmeram na Češkem. Savez hmeljarskih društev v Žatecu Č. S. R. je objavil te dni sledečo okrožnico:

1. Hmeljarski sadeži so last dotičnega hmeljarja in ne njegovih ali drugih uslužbencev ali dninarjev. Le lastnik sadežev lahko razpolaga z njimi. Vsakdo se naj ova-di zaradi tatvine orožništva, kdor neopravičeno pobira in prodaja sadeže. Kolikor ima hmeljar sadežev odveč, naj jih uniči. Uničijo se naj tudi vsi okuženi in slabotni sadeži.

2. Sadeži se naj ne prodajajo prekupcem in ne v okolici, kjer se še ne pečajo s hmeljarstvom.

3. Vsi hmeljarji na vestno upoštevajo nasvete svoje organizacije in naj postopajo složno.

Hmeljarji - Savinjšani, upoštevajte tudi vi navodila Saveza in svoje domače organizacije in postopajte složno v ohranitev in povzdigovanje hmeljarstva.

Zalec, 7. marca 1926.

Poročilo o licencovanju plemenskih bikov v okraju Maribor, levi breg, za leto 1926.

V smislu odloka velikega župana mariborske oblasti z dne 16. januarja 1926, br. 88/2 se je vršilo dne 4. in 5. marca t. l. licencovanje plemenskih bikov v okraju Maribor, levi breg. V licencovalni komisiji so bili gg.: zastopnik velikega župana, svetnik I. Zidanšek, oblastni župan, svetnik Martin Zupanc, inženjer B. Wenko, srezki veterinar Fr. Bal, srezki ekonom Anton Šega, distriktni načelnik Srečko Robič in živinorejski župan, načelnik Alojzij Zupanič, Matija Peklat, Thaler Franjo, Gamser Franjo, Dobaj Anton, Hauptman Stanko, Janžekovič Ivan, Knehtl Karol in Vollmaier Hinko. Mariborski okrajni zastop, ki je imel vse predpriprave za licencovanje in ki nosi tudi vse stroške razven za odposlanca velikega župana mariborske oblasti, je zastopa višji oficijal g. A. Hirschmugel. Licencovanje je bilo porazdeljeno tako, da se je vršilo 4. marca v St. Ilju, Pesnici in Zgor. nji Sv. Kungoti, 5. marca pa v Mariboru in Selnici ob Dravi.

Dogon bikov je bil, razven v Selnici ob Dravi, popolen do zadnjega bika in sicer skupaj 78, od prignanih bikov je bilo pa strogi cenitvi le 32 za licencovanje nesposobnih. Kakovost prignanih plemenjakov je bila dobra, deloma prav dobra, skoraj prav dobre. Opazilo se je, da se že sprijaznili živinorejci obče z marijadvorsko pasmo in da proti tej pasmi ni bilo ugovorov, razven nekaj neupravičenih v Pesnici. Pač pa se je ugotovila potreba omogočiti živinorejcem na določeni krajih v okraju nakupno se čistil marijadvorcev v manjšem številu. Splošna sodbpa pa je bila, da je imelo lansko delo mariborskega okrajnega zastopa lepe uspehe. Okrajni zastop v Mariboru je nakupil ob licencovanju 4 bike, ki jih razpostavi v Ciglenec. Jarenino, Rošpoh in Selnico ob Muri. Skupaj je v okraju Maribor, levi breg, vseh licenciranih bikov 61 za krog 6000 krav. Za naprej je treba živinorejo zboljšati z nakupom plemenjakov iz drugih boljših okolišev marijadvorske pasme.

Podelitev častne diplome po velikem županu mariborske oblasti je predlagala licencovalna komisija za lastnika dveh bikov g. Weinberger Hugona v Brester-nici.

I. državni nagradi v znesku po 500 Din sta bili priznani Golobu Francu v Spodnjem Dupleku in Majerju Henriku v St. Ilju v Slov. gor. II. državno nagrado v znesku po 400 Din so dobili Danko Mihael v Vukovskem dolu, Čep Franc v Voseku, Gornik Terezija v Selnici ob Muri in Slemenč Anton v Rošpohu.

Nagrade okrajnega zastopa v Mariboru pa so bile priznane in podeljene kakor sledi:

Po 250 Din: Bratje Katalinič v Strihovcu, Jančič Franc v Gačniku, Galunder Filip pri Sv. Križu, Lorentič Ana v Spodnjem Dupleku, Tertinek Ferdo v Vurmatu.

Po 100 Din: Polanec Alojzij v Jareninskem dolu, Zupanič Alojzij v Vajngu, Valentian Jakob v Dragučoni, Vlasak Matej v Gačniku, Bezjak Janez v Spodnjem Dupleku.

Po 75 Din: Upraviteljstvo samostana Sv. Pavel v Pesniškem dvoru, Dopler Jurij v Grušenih, Huhner Henrik v Dobrenju, Belja Vinko v Rošpohu, upraviteljstvo kn. škof. posestva v Lajteršpergu, Hercog Josip v Selnici ob Muri.

Po 50 Din: Šarman Avgust v Cirknici, Knežer Marija v Zg. Jakobskem dolu, Gamser Ivan v Plaču, Halč Franc v Svečini, upraviteljstvo Racerdvor v Krčevini, Hernah Martin v Selnici ob Dravi, upraviteljstvo Racerdvor v Krčevini.

Po 30 Din: Bratje Katalinič v Strihovcu, Majer Henrik v St. Ilju v Slov. gor., bratje Katalinič v Strihovcu, Gra Janez

St. Ilija v Slov. gor., Arnuš Josip v Grušovi, Polanec Alojzij v Grušovi, Mulec van v Ložanah, Purgaj Terezija v Spod. Jakobskem dolu, Fras Martin v Spod. Jakobskem dolu, Brus Matevž v Plintovcu, Ansko Julijana v Slatinskem dolu, Fras van v Spod. Dupleku, Lipovš Franc v Ložah, Zaukar Marija v Slemenju, Paško Julijana v Slatinskem dolu.

Za prigon bikov so se dovolila sredstva mariborske okrajne blagajne skupo 32. odstotkom bikov.

* * *

Kmetijski gospodinjiski tečaj v tuju prirediti skupno okrajni zastop ptujski in Podružnica Kola, sester v Mladiki, kjer je mestna občina dala prostore brezplačno na izpolago. Tečaj traja 10 tednov in prične 26. aprila ter konča 4. junija 1926. Sprejme se največ 24 goenk. Prijave sprejema okrajni zastop. Udeleženci morajo biti stare 18 let. Prijaviti se je takoj, ker se na poznejše prijave ne bo oziralo.

Tečaj nudi vsaki udeleženci splošno izobrazbo v gospodinstvu, zlasti v kuhanju in šivanju. Vsa nadaljna pojasnila daje okrajni zastop.

Pozor! Pri Šmarjeti ob Pesnici se vrši dne 20. marca t. l. veliki živinjski in kramarski sejem. Opozorjamo interese, da če hočejo kaj prodati ali kupiti, naj ga sigurno obiščejo. Bil je ta sejem kot dober, daleč na okrog znan. — Obč. urad.

Tečaj za gospodarske vajence. Gospodarske vajence sprejme državna kmetijska šola na Grmu za dobo od 7. aprila do 31. oktobra t. l. Sprejemni pogoji so: starost najmanj 16 let, telesna sposobnost, neporekljivost ter dovršena ljudska šola. Prednost imajo kmečki sinovi, predvsem oni, ki ostanejo na domačem gospodarstvu. Gospodarski vajenci se uporabljajo za delo v vseh panogah šolskega gospodar-

stva, zlasti v sadjarstvu in vinarstvu uživajo tudi teoretičen pouk pri delu, kjer so zaposleni. Gospodarska praksa je izvrstna predprava za vstop v šolo s 1. novembrom 1925. Pri sprejemu v šolo imajo vajenci prednost pred drugimi prosilci, in sicer, ako izpolnijo ostale pogoje, na prosta mesta. Lastnoročno na vso polo pisane s 25 Din kolekovane prošnje s priloženim krstnim listom, domovnico, zadnjim šolskim izprijčevalom ter izprijčevalom o navedenosti, je poslati do 25. marca 1926 Ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu v Novem mestu.

Dvodnevni sadjarski tečaj. Na drž. posestvu Mala Loka (p. Velka Loka) priredi drž. ekomom iz Novoga mesta dvodnevni sadjarski tečaj in sicer 28. in 29. marca t. l. Ker je v ta namen določena primer-

na drž. podpora, se bo po zaključku tečaja nagradilo najvrednejše tečajnike. Za revnejše udeležnike bo poskrbljeno tudi za prehrano in prenočišče. Vabijo se vsi zavedni in napredki - željni gospodarji, zlasti pa mladeniči in člani sosednjih »sadjarskih podružnic«, da se udeležijo tečaja v obilnem številu! Priglasiti se je na tečaj do 26. marca t. l. na srezko poglavarstvo Novo mesto (srezki ekomom).

* * *

Vrednost denarja. Dobi se:

Za 1 dolar	56.75 Din,
za 100 lir	228.— Din,
za 1 šiling (avstr.)	8.— Din,
za 100 čeških kron	168.50 Din,
za 1 funt šterling	276.50 Din,
za 100 franc. frankov	208.— Din,
za 100 švic. frankov	1095.— Din,
za 1 zlato marko	13.50 Din.



Telefon 913

Edino najboljši šivalni stroji in kolesa so le Josip Petelinc-a Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

znamke **Gritzner, Phönix in Adler** za rodbinsko, obrtno in industrijske rabe.

Pouk v vezenju in krpanju brezplačen
Večletna garancija - Delavnica na razpolago

Sirarska zadruga v Hrašah pri Lescach

ima stalno v zalogi dobro uleženi polnomasni sir, ki ga oddaja interesantom v vsaki množini na drobno in debelo po najnižjih dnevnih cenah. V obratu je skozi vse leto.

Prizvalno,

Prvovrstne cepljene **trte**

trikolno, na peresih, skoro popolnoma novo, tovarne „Smekal“, vrsta Prestov. gasil. društvo v Zgornji Šiški pri Ljubljani.

Komad... Din 1:50 samorodnice — 50 prodaja Vinko Vnuk, posestnik v Senčaku p. Juršinci pri Ptuj.

Živinorejci pozor!

Na posestvu Matije Dolničar-ja v Šmartnem ob Savi pri Ljubljani je naprodej

6 lepih molznih krav in 1 telica poldrugo leto stara.

TISKARNA MERKUR

TRGOV. - INDUSTRIJSKA D. D.

LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva 13

TELEFON ŠTEV. 552

TISKA ČASOPISE, KNJIGE, POSETMICE, BROŠURE, LETAKE, CENIKE, TRO. TISKOVINE I. T. D.

Lastna knjigovoznica.

Kmetje!

Da Vam prihranim zamudno in drago potovanje v oddaljene kraje, sem s tem letom povečal svojo zalogo posebno v železnini, tako, da lahko dobite pri meni vse vrste železja, ki ga rabite za okovanje vozov, plugov, bran i. t. d. V zalogi imam najboljše znamke podkov in podkovskih žebeljev.

Stalno držim v zalogi sveži Portland-cement, umetno gnojilo »Superfosfat« in sol.

Cene sgoraj omenjenim predmetom sem pa tudi tako snižal, da se boste sami čudili. Traverse za enkrat še ne držim, pač pa Vam jih preskrbim na željo v najkrajšem času in ceneje kakor bi si jih sami.

Na novo sem vpeljal jeklene sekire, krampe, cepine, gnojne vile, kopače za vinograde, motike in coklje za kolesa.

Polena postrežba in vaga sajamečna!

Se priporoča

IVAN A. GROSEK

trgovina z mešanim blagom

TREBNJE, Slovenija.

Priznana najsolidnejša domača trgovina

JOS. ROJINA Ljubljana

Aleksandrova cesta števil. 3.

Velika zaloga vsakovrstnega češkega in angleškega blaga in suknja. — Bogata izbira vseh vrst izgotovljenih oblik, raglanov, površnikov, dežnih plaščev itd. po izredno nizkih cenah.

Lastni krojaški atelje!

Točna postrežba! Nizke cene!

Proti gotovemu jamstvu daje tudi na ugodna mesečna odplačila.

Krojači, šivilje in našivilje!

S 1. aprilom pričetek

krojnih tečajev

Razpošiljanje in izdelovanje krojev po merah.

Krojni pouk s pošto polom učnih risb.

Dipl. krojna šola, Stari trg št. 19/1, Ljubljana.

KMETOVALCI!

ki nudijo svoje blago v „Kmetiskem listu“!

Kdor nas podpira, podpirajmo mi njega!

Svoji k svojim!

Kupujte svoje potrebščine samo pri onih trgovcih,

Svoji k svojim!

Ljubljanska kreditna banka

Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta

Dejanska glavica: Din 50.000.000.—
Rezervni zakladi ca. Din 10.000.000.—

Brešice
Celje
Črnomelj

PODRUŽNICE:
Gorica
Kranj
Maribor

Mežkovič
Novi Sad
Ptuj

Sarajevo
Split
Trst

AGENCIJA:
Logatec

Brzjavni naslovi:
BANKA LJUBLJANA
Telefon št. 261, 413,
302, 503 in 504

SE PRIPOROČA ZA VSE V BANČNO STROKO SPADAJOČE POSLE

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

VLOGE NA KNJIŽICE IN TEKOČI RAČUN
po najugodnejšem obrestovanju. — KREDITI v
tekočem računu. — ESKONT MENIC. — INKASO.

Račun poštna hranilnica št. 14257. — Brzojavke »KMETSKIDOM«.

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

V LJUBLJANI

Tavčarjeva (Sodna) ulica 1, pritličje

POSOJILA NA VKNJIŽBO, proti poroštvo,
zaslavi premičnin in vrednostnih papirjev. —
ČEKOVNI PROMET. — NAKAZILA.

POSLOVNE URE: od 8.—12¹/₂, dopoldne in od 3.—4¹/₂, popoldne.



Volna

za damske obleke, kostume in plašče v vseh kras-
nih, modernih barvah in vzorih po silno znižanih
cenah, n. pr. ševijot 110 cm in Din 36.—, čisto
volneni poplin 60.—, modni karo 140 cm Din 50.—,
fini kamgarn 115.—, moderni covercoat 130.— raz-
pošilja veletrgovina R. STERMECKI, CELJE št. 63.
Vzorci se pošljejo v pogled, ilustrirani cenik z
čez 1000 slikami čez razne domače potrebščine pa
zastonj. Kdor pride z vlakom, dobi na-
kupu primerno povrnitev vožnje. Trgovci
angre cene.

Največje vrtnarsko
podjetje v Jugoslaviji

VRT Džamonja in drugovi,
dr. z o. zav., Maribor

Največji izbor raznovrstnih plemenitih sadnih
dreves (cepov) v najplemenitejših vrstah in
vseh oblikah. Plemenite vinske trte na ame-
rikanskih podlogah, kakor tudi cepe in pod-
loge istih. Seme zelenjave, cvetja in gospo-
darskih rastlin. Cvetje v loncih in razno
okrasno grmovje in drevje imamo celo leto.
Zahtevajte cenike.

Ne pomaga nič! Prepričajte se!
Kar je res, je pa le res!

Da se kupi najboljše, trpežno blago za moške in
ženske obleke le pri domači znani trgovini pri

„ČEŠNIKU“

LJUBLJANA - LINGARJEVA ULICA

Največja izbira svilnatih rut in šerp!

Za Velikonoč nov klobuk

moram imeti! Kje naj ga kupim? Najceneje ga kupiš v dobro-
znani trgovini klobukov

JOS. POK nasl. A. JAMNIK
v Ljubljani, Stari trg št. 14.

Velika zaloga najnovejših novosti klobukov in čepic.

Cenjenemu občinstvu

se siljudno priporoča novostrojena

trgovina z urami in zlatnino

in moderne opremljena popravilnica ur na Koroški c. 5 v Mariboru.
Za promptno in solidno posrednjo jamčim. **MIROSLAV KLEMEN.**

Proda se
hiša

z lepim vrtom, žago, mlinom
na stiri kamne in stopani.
Hiša z vsem navedenim leži
v lepi legi pod Krimom. Cena
po dogovoru. Več pote

lastnik **MIHA VRENIK**, Zupan,
lika vas, pošta Ig pri
Ljubljani.

Najboljša in zato
najcenejše kupite
edino le pri

Josip Petelinc

pletanine, majce, volno,
žepne robce, kravate,
palice, nahrbtnike,
spodnje hlače, otroško
trikot perilo, kompletne
potrebščine za čevljarje,
krojače, sedlarje in
šivilje

v Ljubljani
ob vodl. blizu Prešer-
novega spomenika.
Na veliko in malo!

Senzacija

pomladanske in letne sezije.



Valed opustitve razpoložljive razprodajam
raznovrstno čiško in angleško sukno, kamgarn, šev-
jote itd., dokler traja salona po tovarniških
cenah. Opozorjam, da to ugodno
priliko v tej cenarji krizi izrabim, da si tako nabavi
za velikonočne praznike za nizko ceno prvovrstno,
trpežno in solidno blago za moške obleke,
kakor tudi za damske kostume.

POSETITE MOJO TRGOVINO IN PREPRIČAJTE SE!

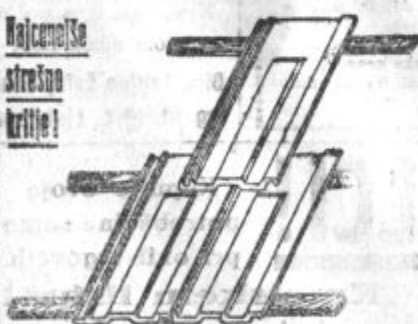
JOSIP IVANČIČ - Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 4

Nasproti Frančiškanske cerkve. Veža desno.

Združene opekarne d.

Najcenejša
strojna
krtilje!



Ljubljana
Miklošičeva cesta 13
preje

Vidic-Knez

lovarne na Viču in Brdu
audijsko v poljubni množini — takoj
dobavno — najboljša prečiščena
modula stroškov z eno ali dvema
vrezana kakor tudi bobrovcev (bi-
ber) in zidno opeko. — Na željo
se pošlje takoj popis in posudni
Stokleni strošnik vedno v zalogi.



Pokrov
z uro!

Gospodinje, šivilje, obrtniki
Do sedaj neprekosljivi šivalni stroji

KÖHLEI

z 10-letnim jamstvom

se dobe v najmodernejših opre-
mah za šivanje, krojače in čevljarje pri

IV. AUERHAMMER
Ljubljana, Kolodvorska

Prodaja se tudi na obroke.

UMETNA GNOJILA

„EKONOM“

osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani r. z. z o. z.

Kolodvorska ulica št. 7

XX
nudimo po sledečih cenah:

rudninski superfosfat 16%	Din 96.—
kajalit	" 100.—
kalijevo sol 42%	" 150.—
thomasovo žilindro 13%	" 140.—
apneni dušik 16 do 17%	" 310.—

Cene za 100 kg franko Ljubljana. Pri vagon-
skem odjemu posebne cene.

Lep semenski oves nudimo po Din 3-50 franko
Ljubljana.